

קונטרס

”הזדמנות אחרונה”

דברי התעוררות לקבלת עול התשובה, בזמנינו כאשר נשיא אירן מאיים במלחמה עלינו (מלחמה אטומית), ועוד דברי חיזוק. וידועים דברי מהר”ם קורדוברו בספר אלימה ”בסוף גלותנו זה, קרוב לזמן גאולתנו, יתחזקו הצרות לישראל תכלית החיזוק וכו’.

וכל מי שיקשה ערפו ולא ישוב - יאבד, ומי שיתן צוארו בעול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול-יצטרף ויזכה.”

ובנוסף דברי חיזוק אודות המלחמה ”חרבות ברזל” שאנו נמצאים בה כעת ה’ ירחם ויציל.

מהדורה שניה מתוקנת ומורחבת

חיברתיו וערכתיו בחסד ה’ עלי

יהודה ברכה

עיה”ק **ירושלים** תובב”א

שנת תשפ”ד (ר”ת ת’היה שינת פ’דיון ד’לים)

הכתובת להשגת הקונטרס :
י. ברכה, רחוב קהלות יעקב 3 ירושלים
טלפון : 02-5712565

כל הזכויות שמורות

מפתחות

דברי התעוררות מפי המשגיח של ישיבת עטרת ישראל
הרה"ג ר' חיים וולקין זצ"ל א

דברי התעוררות מפי מזכה הרבים הרה"צ רבי יעקב ישראל
לוגסי שליט"א ב

הקדמה ה

חלק א גלות ישמעאל ופרס

גלות ישמעאל טו

גלות פרס [איראן] וובענין נחישותו של נשיא איראן ליצר
נשק אטומי כדי להשמיד את כל היהודים ה' ישמור) . כב

מלחמת גוג ומגוג - מלחמה אטומית. כז

הקב"ה מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן, וישראל
עושין תשובה ומחזירן למוטב לא

חלק ב מצוה לזעוק ולהריע

מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה
שתבא על הצבור, ובכלל זה אמירת תהלים. לז

כיצד יש להתפלל בשעה זו שאנו שומעים על צחצוחי חרבות
מלחמה ה' ירחם מא

ומי שיתן צוארו בעול התשובה "וקבלת הצרות בסבר פנים
יפות, ויתן שכמו לסבול-יצטרף ויזכה" מז

קבלת עול התשובה נא

ביאור מאמר חז"ל אין בן דוד אלא בדור שכולו זכאי או
כולו חייב נא

זהירות מדיבור בבית הכנסת נג

לעסוק בתורה ובגמ"ח נד

יש לחבר את עסק התורה עם החסד נה

צריך לרדוף אחר מעשה הצדקה והחסד אף שע"י זה נגרם
לו להיות נרדף נו

צריך לעשות צדקה וחסד עם כל עם ישראל ולא רק עם בני
אותה עדה או אותו החוג וכיו"ב נח

בשכר הקווי נזכה לגאולה נט

חלק ג בענין מצות הבטחון

מצות הבטחון סז

גדר מצות הבטחון עא

סגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים
עד.....

ועת צרה היא ליעקב "וממנה יושע" עה

ריבוי הצרות הוא הסימן לכילוי כוחם של האוייבים . עח

חלק ד דברי חיזוק אודות מלחמת "חרבות ברזל"

הקדמה פג

ובכולהו עביד שליחותיה ואפילו ביד גוי פד

אם יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה
נקרית הרי זו דרך אכזריות פז

השבת תובעת את עלבונה פח

והצר לך בכל שעריך עד רדת חומותיך הגבוהות והבצורות
אשר אתה בוטח בהן צד

עבור הגאולה צריכים את האחדות צד

זהירות בקיום ג' סעודות שבת ובפרט בסעודה שלישית
צז.....

כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו מבטלים ממנו גזר
דין של שבעים שנה ק

ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו קב

חמישים שנה למלחמת יום הכיפורים קב

הנה ימים באים והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם וגו',
כי אם לשמוע את דבר ה'. קד

חי אני נאום ה' אלהים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה
ובחמה שפוכה אמלוך עליכם קה

בשנת תשפ"ד הקב"ה יראה לעולם שהוא הבעל הבית על
הבריאה קו

אף מלחמת "חרבות ברזל" היא הכנה למלחמה אטומית
קז קז

רז"ל הודיעו לנו כל זאת, כדי כשיגיעו ימים האיומים הללו,
לא נרעש ולא נפחד ח"ו. קח

סוף דבר - הזדמנות אחרונה קח

אמרו לו עקיבא ניחמתנו עקיבא ניחמתנו קיא

ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש קיב

דברי התעוררות מפי המשגיח של ישיבת עטרת ישראל הרה"צ רבי חיים וולקין זצ"ל

בס"ד א' אדר תש"ע

כבוד ידיד נפשי אהובי מאד, רו"כ יחווה דעת בהר נוף
הגאון הגדול רבי יהודה ברכה שליט"א. אחדשה"ט באה"ר.
**יקרתו הגיעני, הקונטרס המיוחד שמו"ל לקראת
הזמנים שאנחנו בתוכם, ואין ספק שהוא בגדר עת צרה
היא ליעקב, ושבע"ה נושע מתשועת הקב"ה.**
והנה על עצם מטרת הקונטרס, אף פעם לא היה לנו
ממחשבי הקיצים, אבל בכל זאת, **קבלנו מאבותינו ורבותינו
החיוב של צפיה בכליון נפש יום יום לביאת המשיח.**
וכן אאמו"ר שהיה תלמיד מובהק לס"ק הח"ח זיע"א,
היה תמיד מוסר לנו עובדות והנהגות בענין זה ממורו ורבו.
**ובטוחני שהחיבור הנ"ל, יחזק את הכלל בחיפוש דרכי
התשובה. כי על כן יצאו הדברים מאיש טהור ומורם מאד,
בתורה וביר"ש, המחבר הנכבד כבוד ידיד נפשי שליט"א.**
ואברכהו שרבים יתעוררו מהדברים, ויתקרבו לאביהם
שבשמים, כי זה כל מטרתו, להיות ממזכי הרבים ככוכבים
לעולם ועד.

באהבה ובידידות נאמנה

חיים וולקין

דברי התעוררות מפי מזכה הרבים הרה"צ רבי יעקב ישראל לוגסי שליט"א

בס"ד א' אדר תש"ע

דבר בעתו גדול ונחוץ עשה כבוד הגאון רבי יהודה ברכה שליט"א ראש כולל "יחווה דעת" בעוררו את עם ישראל בקונטרס "הזדמנות אחרונה" על המצב של סכנה בו נתונים עם ישראל זה עתה באיומים הנוראים של להשמיד להרוג ולאבד....טף ונשים....רח"ל.

עלינו להבין, בזמן המן הרשע כשביקש להשמיד...חרדו מכך עם ישראל למאוד, וכנאמר במגילה (ד, א): "ובכל מדינה ומדינה מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד, שק ואפר יוצע לרבים" והנה זה פלא, היום אנו נמצאים באותו מצב של גזירה, ולצערנו לא נמצא לא צום לא בכי ולא מספד, שאננות ורגיעה ללא שום תחושת פחד, אתמהה!

התשובה לכך, לא מפני שאנו חיים בבטחון בה' כראוי, שכן וכי לעם ישראל בזמן מרדכי היה פחות בטחון מאשר לנו, **אלא חיים אנו תחת מלכות "המבטיחה" הגנה מכח הצבא והכח שבידם, וזה שמרגיע את רוב ככל בני האדם, וכמה שקר יש ברגיעה זו, ראשית מצד המציאות, מה יש לעשות**

נגד נשק אטומי גרעיני....ושנית, נתבונן, הרי איומים הללו שמאיימים עלינו מהצפון, מהדרום, איראן, סוריה, זה הרי מתוך שהבורא נתן בליבם לקום עלינו, שכן אין מקרה בעולם, ובעיקר בהנוגע לכלל ישראל, ובכן מה רצון ה' שתהא תגובתינו לאיום זה? להירגע, יש צבא, יש כח של מלכות סוררת המורדת בה' והיא כבר תעשה הכל...! זה מה שרוצה הבורא שנגיב על איומם עלינו, הלא הבורא זה הוא שמדבר עמנו מגרונם של אויבינו, ללא ספק רצון ה' מאתנו זה רק תשובה, וכמו שאמרו חז"ל (סנהדרין צז:): "אם ישראל עושין תשובה נגאלין, ואם לאו הקב"ה מעמיד עליהם מלך קשה שגזירותיו קשות כהמן – ומחזירן למוטב".

והנה אין לך קץ מגולה מזה, שיקום עלינו מלך קשה שגזירותיו כהמן להשמיד להרוג ולאבד, וזאת נבאו לנו רבותינו לפני כאלפים שנה שיעמוד מלך כהמן להשיבנו למוטב.

בחוברת זו "הזדמנות אחרונה" היטיב לבאר ולעורר כבוד המחבר את עם ישראל להבין מה חפץ ה' מעמנו ברגעים אלו קודם הגאולה, וכמו שמבואר שם שכל איומים הללו מנובאים שיהיו טרם בוא הגואל, ושאין מתבקש ונדרש מאתנו אלא תשובה בלבד, ואשריו שזכה להקיץ את עמנו מתרדמת ורגיעת שוא, ואין ספק שהקורא בקונטרס זה, ירוץ מיד לעורר עצמו ואת הקרובים אליו להיות מהשרידים אשר ה' קורא לחזות בנועם ה', וכנאמר: "והיה

הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים". ועוד נאמר בדניאל: "יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים, והרשיעו רשעים ולא יבינו, והמשכילים יבינו".

יעקב ישראל לוגסי

הקדמה

י'קיצו ה'חוטאים ו'יתעוררו ה'ישנים בעת שומענו מפי נשיא איראן איומים על העם היושב בציון להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים (על ידי פצצת אטום שהוא חותר להשיגה), ומאחר וראיתי את האדישות הנוראה שישנה בציבור, בדבר שהוא גורלי לעם ישראל, ראיתי לנכון לבוא במגילת ספר (הוא הקוני' הנוכחי) ולעורר את הציבור בענין זה, וחילקתיו לשלשה חלקים, חלק א' עוסק בהבאת מקורות מהנביאים ומחז"ל בענינו של נשיא איראן, שהוא יהיה החותם למלחמות לפני ביאת הגואל. חלק ב' עוסק בדברי התעוררות לתשובה ועצות כיצד להנצל ממזימותיו של נשיא איראן. חלק ג' עוסק במצות הבטחון שיש לבטוח בהקב"ה בעידן של קולות מלחמה. ודברי עידוד וחיזוק בענין זה. [כעת (שנת תשפ"ד) הוספנו את חלק ד' העוסק בדברי חיזוק אודות מלחמת "חרבות ברזל" שאנו נמצאים בה ה' ירחם ויציל].

והנה אף שאנו לא נדע בדיוק את השעה והרגע שאמור להיות דבר זה, וגם אולי אין הדברים כפשוטם, וכיו"ב כתב הרמב"ם (פרק יב מהלכות מלכים הלכה ב) שכל אלו הדברים וכיוצא בהן, לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו וכו'. ע"ש. מ"מ למיחש מיהא בעי, ולפיכך עלינו להתחזק בדברים שרבותינו אמרו

שיש בידם להיות עזר ומגן להנצל מחבלו של משיח ומלחמת גוג ומגוג.

קונ' זה מיוסד על מ"ש חז"ל בפסיקתא רבתי (פרשה לו אות ב) וז"ל, אמר רבי יצחק שנה שמלך המשיח נגלה בו, כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה, מלך פרס מתגרה במלך ערבי, והולך מלך ערבי' לאדום ליטול עצה מהם, **והחזיר מלך פרס והחריב את כל העולם כולו, וכל אומות העולם מתרעמים ומתבהלים ונופלים על פניהם, ויאחזו אותם צירים כצירי יולדה, וישראל מתרעשים ומתבהלים ואומרים להיכן נלך ולהיכן נבוא, ואומר להם בני אל תתיראו הגיע ימי גאולתכם,** ולא כגאולה ראשונה כך גאולה אחרונה, כי גאולה ראשונה היה לכם צער ושעבוד מלכויות אחריה, אבל גאולה אחרונה אין לכם צער ושעבוד מלכויות אחריה. ע"כ. וכן הוא בילקוט שמעוני (ישעיה ס ס"י תצט).

והנה בעת מלחמת המפרץ לתקפ"ץ [לא תקום פעמיים צרה] שהיתה אימה ופחד גדולה מאוד, רבים וטובים חשבו שזהו זמן גאולתנו ונתלו בדברי פסיקתא רבתי הנ"ל, אולם לא היו שלמים עם זה, כי בדברי חז"ל הנ"ל לא הוזכר ענינו של מלך בבל (עירק) כלל ועיקר, כי אם מענינו של נשיא איראן, ואז הוא היה בתרדמה גמורה, אולם כעת שהתעורר נשיא איראן מתרדמתו ונחוש בדעתו לייצר פצצת אטום כדי להשמיד את העם היושב בציון, ה' ירחם, דבר זה מתאים ממש לדברי

הפסיקתא רבתי הנ"ל, ועלינו להתעורר ולעורר את האחרים לקבל את עול התשובה וכדלקמן.

והנה בעת שהיה חשד שמלך עירק (סאדם חוסיין) מייצר נשק כימי וביולוגי, מיד התעוררו כל מלכי אומות העולם לבטל את מזימותיו, ועל צבאם נשיא ארה"ב (ג'ורג' בוש), ויצאו לקראתו בנשק כבד ובצבא רב, עד שהרגו אותו ואת בניו, אולם כעת שעומד נשיא איראן ואומר בפה מלא שהוא מייצר נשק אטומי כדי להשמיד ולהרוג וכו', העולם שותק ואינו עושה מאומה, ולא עוד אלא שבעת שנבחר נשיא של המעצמה העולמית (ארה"ב) נשיא מוסלמי בשם "חוסין אובמה" שדגל בהדברות ולא במלחמות, ובכך איפשר לנשיא איראן להמשיך בזממו [ואף עצר את ידיהם של אחרים מלפעול נגדו], ומקרא זה נוקב עד הנה! שאם בחשש כל דהו של יצירת נשק כימי וביולוגי פעל הנשיא שלפניו (ג'ורג' בוש) בכל כוחו, (וגם לבסוף לא נמצא שום שרידים מנשק זה), ק"ו שהדברים היו אמורים להיות כעת שמדובר במעשים המתממשים ובאים, ומה גם שזה נשק של סכנת קיום העולם, אולם מאחר והגיע הזמן של התממשות דברי הנביאים, לפיכך הקב"ה מסובב את זה בצורה של ההיפך מהשכל, כי לב מלך ושרים ביד ה'. [ואף בעת שאחד מנשיאי ארה"ב ביקש להטיל סנקציות על איראן, הרוסים והסינים התנגדו והטילו על כך "וטו"].

ועפ"ז יובן מדוע העם "הנאור" העם האמריקאי בחר בנשיא כושי מגזע המוסלמים ומצאצאי העבדים, שבעבר

האמריקאים השתעבדו בהם בבזיון, אולם כשמוגיע הרגע לקיום דברי הנביאים, הקב"ה מסמא את עיניהם של אומה שלימה, כדי לאפשר לאותו האיש הנמצא בפרס שהוא קרוב לגזעו להמשיך במאווייו, וכל זה לקיים את דברי הנביאים.

ועוד יבואר ע"פ יסוד זה היאך נשיא איראן מקשה את ליבו ולא שומע למעצמות, להפסיק מלייצר את פצצת האטום, ובפרט שראה מה שקרה לשכנו הלא הוא העריץ מעירק "סאדם חוסין", אולם מאחר והגענו לזמן של ישום דברי הנביאים, לפיכך הקב"ה מקשה את לבו, שבזה יתאפשר לקיימם, ויתכן שזוהי מלחמת גוג ומגוג. (ועוד שגעון נתן ה' בלבם, לומר שהיא מלחמת קודש, וכבר ביאר כן המלבי"ם בכוונת הנביא בזכירה (פרק יג פסוק ז) שהמושל של הישמעאלים יאמר שהוא רועה של ה', ר"ל על נביא הישמעאלים והמאמינים בדתו שהיה אומר שה' שלחו להיות רועה העולם. ע"ש. והוא ממש מה שקורה כעת, שנשיא איראן נאחז בשם ה' להלחם מלחמת חורמה נגד כל מי שאינו מאמין בדתו, הנקרא מלחמת ג'יהאד).

ומאחר וקונ' זה מיוסד על דברי חז"ל בפסיקתא רבתי הנ"ל, ועל מ"ש מהר"ם קורדוברו זצ"ל בספר אלימה (הובא בסוף הקוני' בארוכה) שבאחרית הימים **"כל מי שיקשה ערפו ולא ישוב-יאבד, ומי שיתן צוארו בעול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול - יצטרף ויזכה"**. לפיכך קראתיו בשם **"הזדמנות אחרונה"** לחוש שמא אנו נמצאים בתקופה שדיברו עליה חז"ל ומהר"ם קורדוברו הנ"ל, ולפיכך חייבים אנו להתעורר ולקבל עלינו את עול התשובה. וכבר

אמר רבי אליעזר באבות (פרק ב משנה י) ושוב יום אחד לפני מיתתך. ובגמ' שבת (קנג.) אמרו, שאלו תלמידיו את רבי אליעזר, וכי אדם יודע איזה יום ימות, אמר להם כל שכן ישוב היום שמא ימות למחר, ונמצא כל ימיו בתשובה. ע"ש. כך גם לגבי ענינינו, צריכים אנו לחוש בכל פעם, שמא זו ההזדמנות האחרונה, ונמצא כל ימינו בקבלת עול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות.

אחי ורעי, עורו ישנים מתרדמתכם, הרי עם מעט התבוננות תראו איך שהעולם מתחמש לקראת מלחמה גרעינית, לא צריך בשביל זה להיות נביא, כי חכם עדיף מנביא, (ופעם בעבר דיברו על ענינו של נשיא איראן פעם בחודש, ולכל היותר פעם בשבוע, אולם כעת אין לך יום שלא עוסקים בענינו, והדבר אומר דורשני!). גם לפני השואה חשבו שהכל דיבורים, ולבסוף זה היה מעשי, והפעם כבר מדברים על מלחמה אטומית, ועלינו להערך לזה, כי זה לא משחק. תסתכלו בתמונות של הפצצה האטומית שהטילו האמריקאים על הערים הירושימה ונאגאסאקי ביפן, ותבינו היכן אנו עומדים, כי היום פצצות אלו השתכללו עשרת מונים, ואף נמצאות במדינות רבות, ועל צבאם מדינה מוסלמית, והיא מדינת פקיסטן. ובפרט שכעת נשיא איראן נחוש לייצר פצצה זו, ואינו מסתיר מאף אדם בעולם את זממי לבו, ה' ירחם.

והנה עד עתה היינו רגילים למושג של חבלי משיח, אולם כעת אנו צריכים להתרגל למושג חדש, והוא צירי לידה, משום שאנו נמצאים ממש בשעת הלידה, וכידוע מה שהיה הגר"א זצ"ל אומר שכל ימי הגלות דומים להריון וסוף הגלות דומה לחבלי לידה, וכשם שכשמתקרבת הלידה כואבת יותר מכל ימי הריונה כשיושבת על המשבר, כן קודם הגאולה יכבד הגלות יותר מכל הגלות (ספר אבן שלמה פרק יא אות ה). ובספר ח"ח עה"ת (פרשת תולדות עמוד סז) כתב וז"ל ועל היסורים של דורינו זה, שכבר כשל כח הסבל, מן הצרות והפגעים המתרבים מיום ליום, היה מרגלא בפומיה מאמרו של הגר"א זצ"ל שכל ימי הגלות דומים להריון וסוף הגלות דומה לחבלי לידה, וזהו מה שאמרו בשבת קיח, חבלי משיח, ופרש"י שם לשון חבלי יולדה. והנה בחבלי יולדה, יש לך אשה המקשה לילד והיסורים מתגברים עד שאין בכחה לסבול, והמילדת העומדת על גבה מנחמת לה ומדברת על לבה "אל תיראי, כי מכיון שהיסורים נתגברו, בטח לא ימשך עוד זמן הלידה". כן הוא ממש בימינו, שהמצוקות נתגברו כ"כ, שא"א לסבול עוד, בודאי ברור הדבר שעומדים אנו להגאל בזמן קרוב, והאני אשביר ולא אוליד יאמר ד'. עכ"ל. (ועי' בפירוש בספרי שמחת יהודה פרק ל). ואם אמרו זאת על דורם, ק"ו שהדברים אמורים על דורנו, משום שאנו נמצאים ממש בעת הלידה, ולפיכך החלש יאמר גיבור, אני לעורר את קרוביו וידידיו וכו', לקבל את עול התשובה,

ובזה הוא עושה חסד שאין כדוגמתו, שע"י כך זוכה להצילם מאבדון, וכדברי מהר"ם קורדוברו ומהר"א אזולאי.

והנה פרקי חיזוק רבים בעניני נסיונות דורנו דור של עקבתא דמשיחא כתבתי כבר בספרי שמחת יהודה וכיצד מתמודדים, קחנו משם, אולם כעת הבאתי פרקי חיזוק בעניני חבלי לידה. וכתבתים בנפרד בחלק ב.

וללא ספק שקונ' זה יביא לחיזוק בעול התשובה, ואף אם הועלתי למאן דהו, והיה זה שכרי בכל עמלי, וכיו"ב כתב הגאון מליסא בספר תורת גיטין בהקדמה שדבר אחד טוב יציל כל הספר. וע"ע מה שציינתי בזה בשו"ת ברכת יהודה ח"ב (במאמר ריבוי הספרים בזמנינו עמוד ה).

ועוד תועלת יש בלימוד הקונ' הנוכחי, שע"י זה אפשר לקיים את מה שאמר רבא בגמ' שבת (לא.) בשעה שמכניסין אדם לדין, אומרים לו נשאת ונתת באמונה קבעת עתים לתורה עסקת בפו"ר צפית לישועה וכו'. ופרש"י צפית לישועה. לדברי הנביאים. ע"כ. והיינו שיש חיוב לצפות מתי יתקיימו כל דברי הנביאים, וללא ספק שלא רק למה שניבאו הנביאים על גאולת ישראל חייבים אנו לצפות, אלא אף למה שמקדים לזה, צריכים אנו לצפות, דהיינו מלחמת גוג ומגוג וכיו"ב, כי א"א שרק חצי מהנבואות יתקיימו. וע"ע מ"ש בזה בפנים הקונ' בחלק ב'. וע"י לימוד בקונ' הנוכחי העוסק ביישום דברי הנביאים, אנו מתעוררים בקיום הצפיה לישועה, מתי יתקיימו

דברי הנביאים. ועיין בשו"ת ברכת יהודה (ח"ה בענינים שונים סי' יג) שהארכנו בחשיבות הברור היאך מתגשמות הנבואות. ע"ש.

וזאת למודעי כי קונ' זה עבר ביקורת והגהה מדוייקת של ת"ח מובהקים השוכנים כבוד בעירנו עיה"ק ירושלים ת"ו, ואף המריצוני ועודדוני להדפיסו, ישלם ה' פעולם ותהי משכורתם שלמה מעם ה'. [כעת קבלתי הסכמות מהרבנים המפורסמים, הרה"ג ר' חיים וולקין זצ"ל והרה"ג רבי יעקב ישראל לוגסי שליט"א לקונטרס הנוכחי. הובאו דבריהם בריש הקונ'].

ודע שקונ' זה נדפס בשנת תש"ע, וכעת (שנת תשפ"ד) חזר ונשנה עם תוספת בדברי חיזוק אודות מלחמת "חרבות ברזל" שאנו נמצאים בה ה' ירחם ויציל. ונדפסו הדברים בסוף הקונ' (בחלק ד').

הכותב וחותם באימה ורתת

ביום ר"ח כסלו תשפ"ד

פה עיה"ק ירושלים ת"ו

יהודה ברכה

חלק א

העוסק בהבאת מקורות
מהנביאים ומחז"ל בענינו של
נשיא אירן, שהוא יהיה החותם
למלחמות לפני ביאת הגואל.

גלות ישמעאל

והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו (בראשית טז, יב). פירש התרגום "הוא יהא צריך לכלא, וידא דבני אנשא יהון צריכין ליה". והיינו שהוא יצטרך את כל העולם, שיצטרכו את הטכנולוגיה של העולם, ואילו העולם יצטרך להם, שיצטרכו לנפט שנמצא בארצותם. וצריכים להבין מדוע יתברך ישמעאל בברכה מוזרה זו. ונראה שהטעם לכך, שמאחר שהגר התענתה תחת ידיה של שרה (וכפי שכתב הרמב"ן שחטאה אמנו שרה בעיניו הזה, גם אברהם בהניחו לעשות כן, ושמע ה' אל עניה, ונתן לה בן שיהא פרא אדם, לענות זרע אברהם ושרה בכל מיני העינוי), לפיכך התברך בזה שכל העולם יצטרכו לו, שע"י כך יתחברו אליו אומות העולם ויצרו לעמ"י, אולם מאחר והגר גרמה לעינוי זה, שע"י שצערה את שרה בדברים, גרמה לשרה לענות אותה, לפיכך נענשה שזרעה יצטרך לעמ"י ולכל העולם.

ואיתא בפרקי דרבי אליעזר (פרק לב), **ולמה נקרא שמו ישמעאל, שעתיד הקב"ה לשמוע בקול נאקת העם ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים, לפיכך נקרא שמו ישמעאל, שנאמר ישמע אל ויענם** (תהלים נה, כ). [ונראה כוונת חז"ל שאם נאמר שהטעם שנקרא ישמעאל הוא כמ"ש במקרא (בראשית טז, יא) ויאמר לה מלאך ה' הנך

הרה ויולדת בן, וקראת שמו ישמעאל כי שמע ה' אל עניך, הוה ליה למימר "שמעאל" שהוא לשון עבר, ואילו "ישמעאל" הוא לשון עתיד, אלא ע"כ למימר שיש בזה עוד טעם והוא שעתיד הקב"ה לשמוע בקול נאקת העם ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים]. ואכן מתואר שם בפרקי דר"א (בסוף פרק ט) ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים, וז"ל ועוד היה רבי ישמעאל אומר שלש מלחמות של מהומה עתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים, שנאמר מפני חרבות נדדו, ואין חרבות אלא מלחמות. אחד ביער בערב, שנאמר מפני חרב נטושה. ואחד בים, שנאמר מפני קשת דרוכה. ואחד בכרך גדול שברומי שהוא כבד משניהם, שנאמר מפני כבד מלחמה. ומשם בן דוד יצמח ויראה באבדן של אלו ואלו. ומשם יבא לארץ ישראל, שנאמר מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה, זה הדור בלבשו, צועה ברב כחו, אני מדבר בצדקה רב להושיע. ועוד אמרו שם (בפרק כח) רבי עקיבא אומר הראה הקב"ה לאברהם אבינו בין הבתרים מלכויות מושליו ואובדיו, שנאמר ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת, זו מלכות רביעית שהיא מלכות אדום שהיא כעגלה דשה. ועז משלשת זו מלכות יון, שנאמר וצפיר העזים הגדיל עד מאד. ואיל משלש זו מלכות מדי ופרס. ותור אלו בני ישמעאל וכו'. עמד אברהם והיה מתפלל לפני הקב"ה כדי שלא ישתעבדו בבניו ארבע מלכויות הללו, שנאמר והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו, אימה זו מלכות רביעית, דכתיב בה

דחילה ואימתני ותקיפא. חשכה זו מלכות יון, שהחשיכה עיניהם של ישראל מכל מצות שבתורה. גדלה זו מלכות מדי ופרס, שגדלה למכר את ישראל בחנם. נפלת זו מלכות בבל, שבידם נפלה עטרת ישראל. עליו אלו בני ישמעאל, שעליהם בן דוד יצמח, שנאמר אויביו אלביש בשת ועליו יציץ נזרו.

ועוד אמרו בזוה"ק (סוף פרשת וארא. על פי פירוש מתוק מדבש):
 אוי על אותו זמן שנולד ישמעאל בעולם ונימול. מה עשה הקב"ה הרחיק את בני ישמעאל מדבקות של מעלה, ונתן להם חלק למטה בארץ הקודש, בשביל אותה מילה שבהם. ועתידים בני ישמעאל לשלוט בארץ הקודש כאשר היא ריקה מכל זמן רב, כמו שהמילה שלהם בריקנות בלא שלימות. והם יעכבו את בני ישראל לשוב למקומם, עד שתושלם אותה זכות של בני ישמעאל. ועתידים בני ישמעאל לעורר מלחמות חזקות בעולם, ולהיאסף בני אדום עליהם, ויעוררו מלחמה בהם, אחת על הים ואחת על היבשה ואחת סמוך לירושלים, וישלטו אלו באלו, וארץ הקודש לא תמסר לבני אדום. באותו זמן יתעורר עם אחד מסוף העולם על רומי הרשעה, ויערוך בה מלחמה שלשה חדשים, ויתאספו שם עמים ויפלו בידיהם, עד שיתאספו כל בני אדום עליה מכל קצוי העולם. ואז יתעורר הקב"ה עליהם, זה הוא שכתוב כי זבח לה' בבצרה וגו'. ולאחר זה מה כתוב לאחוז בכנפות הארץ וגו', ויכלה את בני ישמעאל ממנה, וישבר כל ככחות שלמעלה, ולא ישאר כח למעלה על עם של העולם, אלא כח ישראל בלבדו. זה הוא שכתוב ה' צלך על ימינך. מפני

שהשם הקדוש בימין והתורה בימין, ועל כן בימין תלוי הכל, ושנינו שצריכים לזקוף הימין על השמאל, כמו שהעמידוהו שכתוב מימינו אש דת למו ולעתיד לבא הושיעה ימינך וענני. ובאותו זמן כתוב כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקראכלם בשם ה' לעבדו שכם אחד, וכתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

והנה דניאל (פרק ז) ניבא על ארבע גלויות, ולגבי גלות הרביעית, נחלקו רבותינו הראשונים על איזו מלכות כיון דניאל, י"א שכיון לגלות רומי, וי"א שכיון לגלות ישמעאל. (שיטות הראשונים הובאו בספר ואשר תבאנה יגידו פרק ה בקוני ארבע המלכויות. ובדברי אבן עזרא דניאל (יב, א) מבואר שגלות רביעית היא גלות ישמעאל. ע"ש). [ולקמן (ד"ה הנה לעיל) הבאתי את מ"ש מהר"ל מפראג בספר נצח ישראל (פרק כא) שגלות ישמעאל כלולה בגלות פרס, שראה דניאל כי הם שווים בהנהגותיהם ונימוסיהם ומעשיהם. ע"ש. והיום שרואים את החיבור בין בני פרס (איראן) לבני ישמעאל (חיזבאללה חמאס והחותיים בתימן ועוד, דברי המהר"ל מקבלים חיזוק ביתר שאת וביתר עז]. אולם מהרח"ו (נזכר לקמן) כתב שגלות הרביעית היא גלות אדום (רומי), וגלות ישמעאל לא נזכרה בנבואת דניאל על היותו באחרית הימים.

וז"ל מהרח"ו בספר עץ הדעת טוב (תהלים על הפסוק שיר המעלות לולי ה' שהיה לנו וגוי) כבר ידעת כי הגלויות אינם אלא ד'. בבל ומדי ויון ואדום. אבל עוד עתידין ישראל להיות באחרית

הימים בגלות ישמעאל, כנז' בפרקי רבי אליעזר, ובמדרשי רז"ל, ובספר הזוהר (סוף פרשת לך לך ובענין משא דומה וגו'). ושם בפ' לך לך אמר כי ישמעאל להיותו בן אברהם ונימול נקרא פרא אדם, ולא אדם גמור, מפני שמל ולא פרע. אבל שאר ד' הגלויות הן משולות אל החיות, כנז' בספר דניאל. והנה דוד ע"ה נתנבא ברוח הקודש במזמור זה כל מה שישראל עתידין להיות בגלות הנז'. והנה בהיות ישראל בגלויות הארבעה הם עתידין לומר לולי ד' שהיה לנו נא. כלומר עתה בד' גלויות אלו היינו אובדין לגמרי כמ"ש אח"כ אזי חיים בלעונו וגו', וסרס את המקרא כאילו אמר יאמר ישראל לולי ד' שהיה לנו נא. ר"ל עתה באלו הד' מלכויות. אבל יש עוד גלות חמישי אחרון לכולם וקשה מכולם, והיא גלות ישמעאל הנקרא פרא אדם כנ"ל, ואינו נמשל אל החיות. ואז יאמרו ישראל באופן אחר. והוא לולי ד' שהיה לנו בקום עלינו אדם. כי להיותו אדם לסיבת היותו בן אברהם, ויש לו זכות אבות, כמו שמצינו שאמר לו ישמעאל יחיה לפניך, וגם יש לו זכות המילה. כי גם לסיבה זו נקרא אדם, ולכן גלותו תקיפה משאר ד' מלכויות. וכמ"ש רז"ל כי לכן נקרא ישמעאל, על שעתידין ישראל לצעוק צעקות גדולות בימי גלותו, ואז ישמעם אל ויענם. ולפי ששאר האומות תמיד היתה בהם ממשלה, על שאר אומות, ולא כן **ישמעאל שתמיד היו ערביים שוכני אהלים ומדברות, ואין להם עסק עם זולתם. אלא נמשלים ללסטים היוצאים ומקפחים בני אדם, וחוזרין לאהליהם, וכמ"ש והוא יהיה**

פרא אדם ידו בכל וגו', ואח"כ עתידין למלוך על העולם ועל ישראל. לז"א בקום עלינו, ע"ד מה שנתבאר בספר הזוהר על פסוק ויקם מלך חדש, דבקדמיתא הוה שפיל מכל אומיא, והשתא קם למלוכה. וביאר את אשר יאמרו אז ישראל בגלות ישמעאל, שקם הערבי ההוא נביאם משפלות גדול לרום מעלות כנודע וכו'. ע"כ. הנה מ"ש מהרח"ו שבני ישמעאל נמשלים ללסטים היוצאים ומקפחים בני אדם, וחוזרין לאהליהם, הוא ממש דברי נבואה אודות מה שאנו רואים היום, איך שבני ישמעאל הורגים ופוצעים ובורחים לאהליהם, וא"א להכות אותם, כי הם מתחבים בין בני אדם.

גם מ"ש מהרח"ו שגלות ישמעאל קשה מכולם, כ"כ גם רבנו בחיי בפירושו על עה"ת (פרשת נצבים ל, ז) שגלות ישמעאל קשה מגלות עשו. ע"ש.

ואף מ"ש מהרח"ו שעתידים בני ישמעאל למלוך על העולם ועל ישראל, הוא ג"כ דברי נבואה על מה שקורא היום, שע"י שעושים פיגועים בכל מקום בעולם, ע"י זה נחשב הדבר לשליטה על כל העולם.

וע"פ דברי מהרח"ו הנ"ל יבואר היטב מ"ש בתרגום יונתן בן עוזיאל (בראשית טז, יב) לבאר את הפסוק והוא יהיה פרא אדם וגו', ר"ל ואיהו יהוי מדמי לערוד בבני נשא. ע"כ. והיינו כמו שהנחש שהוא הערוד שעוקץ ובורח חזרה לחורו, כך הם בני ישמעאל הורגים ובורחים חזרה לאהליהם, ולא יודעים

היכן להכותם. וע"ע מ"ש בזה בקובץ המשביר (ח"ב עמוד פו).
ודו"ק.

והגאון מליסא בעל נתיבות המשפט כתב בספרו נחלת יעקב (הנדפס בסוף ספר מקור חיים) בביאור אגדתה דרבה בר בר חנה (מס' ב"ב דף עג ע"ב) שבזכות התשובה שעשה ישמעאל, הובטח מהקב"ה כי לגוי גדול אשימנו, וגדול היינו גדול באיכות, ובשכר זה ניתן לו ארץ ישראל כל ימי ישראל בגלות, עד ימות המשיח. וכן כתב בעל הטורים (סוף פרשת חיי שרה) על הפסוק על פני כל אחיו נפל, וז"ל סמיך ליה ואלה תולדות יצחק, לומר כשיפול ישמעאל באחרית הימים, אזי יצמח בן דוד שהוא מתולדות יצחק. ע"כ. [שמעתי מחד צורבא מרבנן שפירוש הפסוק על פני כל אחיו נפל לפי דברי בעל הטורים ר"ל שהישמעאלים יהרגו איש את אחיו, וכפי שאנו רואים למעשה היום בכמה וכמה מקומות].

ועוד כתב שם הגאון מליסא לבאר ההיא מימרא דרבב"ח שאמר זימנא חדא הוי קא אזלינן בספינה וכו'. וז"ל ונראה לפרש שראה ברוה"ק שיהיה קודם ביאת משיח שיגביה הישראל שתחת ממשלתו על שאר האומות, והאומות מכונה בשם כוורא, וז"ש דיתבא חלתא, דחלתא הוא מלשון חולם, והיינו שהותש כוחו של אומה זו, וקדח אגמי' עליו, והאגמא הוא מלשון הכנעה, כמבואר בערוך מלשון הלכוף כאגמון ראשו, כלומר שגדלו הכנעה על האומה. סברין יבשתא, כלומר שחשבו שכבר יבשו תקוותם. וסלקין ואפינן ובשלינן,

היינו שרצו הישראל להגביה עצמם עליהם, ולמשול עליהן. וכד חס גבי' אתהפיד, כלומר נהפכו ונתחזקו עליהם. ואי לאו דהוה מקרבא ספינתא, הוי טבעינן, כלומר שדבר זה יהיה קרוב לגאולה, מחמת שנתהפך ונתגברו מאוד על ישראל. ואלו לא היה קריבת הגאולה הוי טבעינן. עכ"ל. ודברי הגאון מליסא הם ממש דברי נבואה, וכפי שאנו ראוים בעליל איך שדבר זה התקיים בדורנו. ומדברי קודשו למדנו שאנחנו נמצאים ממש לפני ביאת הגואל. ואשרי מי שיזכה לראות את פניו בקרוב אמן.

והרה"ג רבי יחיאל ויצמן שליט"א האריך בענין של
ישמעאל בספר התקופה ובספר גלות ישמעאל. וע"ע מ"ש
בענין גלות ישמעאל בספרי שמחת יהודה (פרק ל).

גלות פרס [איראן] (ובענין נחישותו של נשיא איראן ליצר נשק אטומי כדי להשמיד את כל היהודים ה' ישמור)

הנה לעיל הארכתי בענין גלות ישמעאל, וכעת רציתי
להרחיב את הדיבור בפרטו של נשיא איראן, אשר גם הוא
בכלל גלות ישמעאל, וכמ"ש המהר"ל מפראג בספר נצח
ישראל (פרק כא) וז"ל, גלות פרס היא בכלל גלות ישמעאל, כי
מלכות פרס ומלכות ישמעאל הם דומים, ושויים בעניניהם
ובהנהגותיהם. ע"ש. והנה זה עשרות שנים שאנו נמצאים
בגלות פרס (איראן), שאיראן יד ימינו של ארגון החיזבאללה

בלבנון, וארגון החמאס בעזה וביהודה ושומרון, אולם כעת החמירה גלות זו, מאחר ונשיא איראן הנוכחי נחוש בדעתו לייצר נשק אטומי, כדי להשמיד ולהרוג את כל היהודים ה' ירחם, ועלינו להתבונן בדבר זה בראי תורתנו הקדושה, וזה החלי בעזרת השם וישועתו:

הנביא יחזקאל (פרק לח) מתאר את מלחמת גוג ומגוג שתהיה באחרית הימים, ושם בפסוק ה' כתוב שפרס כוש ופוט יצטרפו למלחמה זו. ע"ש.

איתא בפרקי דרבי אליעזר (פרק כח) רבי עקיבא אומר הראה הקב"ה לאברהם אבינו בין הבתרים מלכויות מושליו ואובדיו, שנאמר ויאמר אליו קחה לי עגלה משולשת, זו מלכות רביעית שהיא מלכות אדום שהיא כעגלה דשה. ועז משולשת זו מלכות יון, שנאמר וצפיר העזים הגדיל עד מאד. ואיל משולש זו מלכות "מדי ופרס". ותור אלו "בני ישמעאל" וכו'. עמד אברהם והיה מתפלל לפני הקב"ה כדי שלא ישתעבדו בבניו ארבע מלכויות הללו, שנאמר והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו, "אימה" זו מלכות רביעית, דכתיב בה דחילה ואימתני ותקיפא. "חשכה" זו מלכות יון, שהחשיכה עיניהם של ישראל מכל מצות שבתורה. גדולה זו מלכות "מדי ופרס", שגדלה למכור את ישראל בחנם. "נפלת" זו מלכות בבל, שבידם נפלה עטרת ישראל. עליו אלו בני ישמעאל, שעליהם בן דוד יצמח, שנאמר אויביו אלביש בושת ועליו יציץ נזרו.

והתרגום יונתן בן עוזיאל על הפסוק וישארו שני אנשים במחנה וגו', ויתנבאו במחנה (במדבר יא, כו) כתב, שהם התנבאו על מלחמת גוג ומגוג. (וכן הוא בגמ' סנהדרין יז.). וע"ש כל התיאור למלחמה זו.

והתרגום על הפסוק שישי ושמחי בת אדום יושבת בארץ עוץ, גם עליך תעבר כוס תשכרי ותתערי (איכה ד, כא) כתב בזה"ל, חדיאי וברחי ברתא דאדום, דיתבא בארעא דעוץ בסגיאיין אוכלוסין, דמן עמא נוכראי, אוף עליך עתיד למיתי פורענותא, ויצדיין יתיד "פרסאי" ותעבר עליך כס דלווט תרוי ותתרוקני. ע"כ. [תרגום: שמחי וגילי בת אדום, היושבת בארץ עוץ בריבוי אוכלוסין מעם נכרי, גם עליך עתיד לבוא פורענות, וירוקנו אותך "פרסים" ותעבור עליך כוס קללה אשר תרווי ותתרוקני].

והתרגום יונתן בן עוזיאל על הפסוק ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם, והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו (בראשית טו, יב) כתב, שאברהם ראה בתרדמתו את ארבעת המלכים שעתידיים לשעבד את בניו, ואלו הם: אימה – גלות בבל. חשכה – גלות מדי. גדולה – גלות יון. נפלת עליו – דא הוא פרס, דעתידא למיפל, ולית ליה זקיפא, ומתמן עתידין למיסק עמא בית ישראל. ע"כ. [תרגום: אימא זו היא גלות בבל, חשכה זו היא גלות מדי, גדולה זו היא גלות יון, נפלת עליו זו היא פרס שעתידה ליפול ואין לה תקומה, ומשם עתידיים לעלות עם בית ישראל]. וכן הוא בתרגום ירושלמי. ובפסוק י כתב רש"י,

ואומר (דניאל ח, כ) האיל אשר ראית בעל הקרנים מלכי מדי "ופרס" וכו', לפיכך ביתר הבהמות, רמז שיהיו האומות כלים והולכים, ואת הצפור לא בתר, רמז שיהיו ישראל קיימין לעולם (עיין פרקי דר"א פרק כח). ע"ש.

ובגמ' ע"ז (ב): אמרו מלכות פרס משכא מלכותיהו עד דאתי משיח, וע"ש מ"ש בזה בתוס' (ד"ה משכא). והנה כעת בסוף גלותינו אנו רואים את נחישותו של נשיא איראן לייצר נשק אטומי, כדי להשמיד את כל מי שאינו מאמין באמונתם. וכבר ניבאו על כך חז"ל בפסיקתא רבתי (פרשה לו אות ב) וז"ל אמר רבי יצחק שנה שמלך המשיח נגלה בו, כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה, מלך פרס מתגרה במלך ערבי, והולך מלך ערבי לאדום ליטול עצה מהם, **והחזיר מלך פרס והחריב את כל העולם כולו, וכל אומות העולם מתרעמים ומתבהלים ונופלים על פניהם, ויאחזו אותם צירים כצירי יולדה, וישראל מתרעשים ומתבהלים ואומרים להיכן נלך ולהיכן נבוא**, ואומר להם בני אל תתיראו הגיע ימי גאולתכם, ולא כגאולה ראשונה כך גאולה אחרונה, כי גאולה ראשונה היה לכם צער ושעבוד מלכויות אחריה, אבל גאולה אחרונה אין לכם צער ושעבוד מלכויות אחריה. ע"כ. וכן הוא בילקוט שמעוני (ישעיה ס ס"י תצט). ועוד אמרו שם בילקוט, א"ר שמעון בן פיזי באותה שעה מגביה הקב"ה למשיח עד שמי השמים ופורש עליו מזיו כבודו מפני אומות העולם, מפני פרסים הרשעים וכו'. ע"ש.

ובגמ' סנהדרין (צח סוף ע"א) אמרו, בשעת פטירתו של רבי יוסי בן קיסמא אמר להן העמיקו לי ארוני, שאין כל דקל ודקל שבבבל שאין סוס של פרסיים נקשר בו, ואין לך כל ארון וארון שבארץ ישראל שאין סוס מדי אוכל בו תבן. וע"ש בפירוש רש"י. ובמדרש שיר השירים רבה (א, יא) אמרו אם ראית סוס פרסי קשור בקברי ארץ ישראל, צפה לרגליו של משיח. והנה היום בהרבה בתי קברות, ובפרט בהר הזיתים, הערבים מנפצים את המצבות, ומגדלים שם את בהמתם, והוא ממש דברי נבואה למה שקורה איתנו היום. ה' ירחם.

ואיתא בזוה"ק פרשת שלח לך (דף קסו ע"א) ע"פ פירוש מתוק מדבש: אמר ליה המשיח לראש הישיבה כך הוא ודאי נרמז כאן ענין המשיח, שתשבר ותתבטל מלכות רומי הרשעה, ע"י משיח אחר, דהיינו משיח בן יוסף, ואח"כ ישלוט מלך פרס ויכבוש ויקח מלכיות רבות, והוא ישלוט על ארץ הקדושה י"ב חדשים, **והוא ישלוט ויהרוג אנשים רבים, וגם יהרוג את משיח בן יוסף, ואח"כ יפול מלך פרס ויקבלו את המלכות קדושים העליונים, דהיינו משיח בן דוד עם בני ישראל.** ע"ש.

הנה חז"ל ראו ברוח קודשם את מה שקורה אתנו היום, את התאוצה של נשיא איראן (פרס) להתחמש בנשק אטומי כדי להשמיד את הכופרים בדתם ואמונתם. וחז"ל ראו ברוח קודשם, שנשיא איראן מחריב את כל העולם כולו, וכל אומות העולם מתרעמים ומתבהלים ונופלים על פניהם, ויאחזו אותם

צירים כצירי יולדה, וישראל מתרעשים ומתבהלים ואומרים להיכן נלך ולהיכן נבוא, ואומר להם בני אל תתיראו הגיע ימי גאולתכם.

מלחמת גוג ומגוג – מלחמה אטומית.

הנה לעיל הבאנו את מ"ש חז"ל בפסיקתא רבתי שלפני הגאולה עומד נשיא איראן ומחריב את כל העולם כולו. ודבר זה טעון ביאור, דהיאך אפשר להחריב את העולם, ובכל הדורות ראינו מלחמות של כיבוש המקום משליטת המושל הקיים, במושל אחר, אולם החרבת עולם לא שמענו! ואף אם ישנה מלחמה בנשק קונבנציונאלי וכדוגמת מלחמת העולם השנייה, מ"מ העולם לא נחרב, וכשנגמרה המלחמה חזר העולם לשיגרת החיים כמקדם, **אולם היום שהמציאו את פצצת האטום, לא ייבצר מלומר שנראה שמדובר במלחמה גרעינית, שיש בכוחה לאבד את כל העולם.** (ומ"ש ומחריב את כל העולם כולו, הוא לאו דוקא, אלא הכוונה לרוב העולם, שרובו ככולו, כלומר שמחריב את רוב מדינות העולם).

ואיתא בילקוט שמעוני (שיר השירים פרק ד רמז תתקפח ד"ה שלחיד) אמר רבי ברכיה בשלש שעות עתיד הקב"ה ליפרע מעשו ואלופיו וכו'. ע"ש. ונראה שהכוונה היא על מלחמה גרעינית, שהיא תמשך שלוש שעות, ובה תחרב מלכות אדום הרשעה (כמו שכתוב בנבואת עובדיה א, יח) שיצאה כידוע מעשיו, ואלופיו—היא מלכות רומי, המיוצגים כיום על ידי ארה"ב

ומדינות אירופה והמערב. ובספר מצמיח ישועה (מאמר ז עמוד 34) כתב ששמע מהגר"מ שטרנבוך שליט"א בשם הגר"י אברמסקי זצ"ל **שמקובל מהגר"א שמלחמת גוג ומגוג תהיה שתיים עשרה דקות בלבד. שליש העולם יחרב, ושלש העולם יפגע, ושלש ינצל.** ע"כ. וכן הוא בספר טובך יביעו (פרשת נצבים עמוד שעג). ובמדרש תנחומא (סוף פרשת חוקת) איתא אמר הקב"ה לישראל, בעוה"ז אתם מכלים את הכנענים קמעא קמעא, ולעתיד לבוא אני מבערן מן העולם בבת אחת, שנאמר והיו עמים משרפות סיד קוצים כסוחים באש יצתו (ישעיה לג, יב). אמון, כן יהי רצון. עכ"ל. והוא ממש תואם לכליון הנעשה ע"י פצצת אטום. [וצ"ע מדברי הילקוט הנ"ל שאמרו בשלש שעות עתיד הקב"ה ליפרע מעשו ואלופיו. וגם מ"ש: שליש העולם יחרב, ושלש העולם יפגע, ושלש ינצל. בנביא זכריה המובא לקמן מבואר ששני שליש מהעולם יאבדו. וצ"ע].

והוא דברי נבואה לגבי זמנינו שהמציאו את הנשק האטומי הקיים בכמה מדינות בעולם, ונשק זה יש בכוחו להרוס מדינות שלמות בדקות אחדות, ולא בחינם נתן הבורא חכמה לאנושות לייצר נשק זה, ואינו אלא כדי להגיע וליישם את מ"ש בנביא יחזקאל (פרק לח) לגבי מלחמת גוג ומגוג, ורעשו מפני דגי הים וגו', ונהרסו ההרים ונפלו המדרגות כל חומה לארץ תפול וגו'. ונשפטתי אתו בדבר ובדם וגשם שוטף ואבני אלגביש אש וגפירת אמטיר עליו ועל אגפיו ועל עמים רבים אשר אתו. והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים, וידעו כי אני

ה'. ע"ש. וכל זה הוא תאור למה שנעשה ע"י מלחמה אטומית וכנודע. וע"ע שם בפרק לט. ודו"ק. (אולם הרה"ג רבי יואל שוורץ זצ"ל כתב בספר לחיות אמונה שהטעם שנברא נשק זה, משום שע"י זה חוששות המעצמות הגדולות לערוך מלחמה גדולה, כיון שהדבר עלול להביא למלחמה אטומית אשר תכחיד את כל העולם. ע"ש. אולם מאחר ועינינו הרואות היום שנשק זה קיים אצל מדינות רבות, ואף אצל מדינת פקיסטן, ויש חשש גדול שנשק זה יגיע גם לידי טרוריסטים השם ישמור, ועל צבאם נשיא איראן על כרחך שאין הטעם בזה כדברי מהר"י שוורץ הנ"ל).

והנביא זכריה (פרק יג פסוקים ח ט) ניבא: פי שנים בה יכרתו יגועו, והשלשית יותר בה. והבאתי את השלשית באש וצרפתים כצרף את הכסף ובחנתים כבחן את הזהב וגו'. ע"כ. ויתכן מאוד שדבר זה (לאבד שני שליש מהעולם) יהיה ע"י נשק אטומי. גם התיאור שנכתב שם בפרק יד פסוק יב וזאת תהיה המגפה אשר יגוף ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלים, המק בשרו והוא עומד על רגליו ועיניו תימקנה בחוריהן ולשונו תימק בפיהם. ופירש הרד"ק והוא עומד על רגליו. בעוד שהוא עומד על רגליו ימסו בשרו ואיבריו. ע"ש. והוא תיאור לפצצה אטומית. ובאמת שענינו הרואות את התעצמות העולם בנשק אטומי, ובפרט את הנחישות של נשיא איראן, לייצר נשק אטומי, וכל זה הוא הכנה לקראת מלחמת גוג ומגוג הקרבה ובאה.

ובספר לב אליהו (חלק א עמוד ריז) כתב, בעת ששהה הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד בלונדון, ערב המלחמה העולמית

השניה, הפצירו בו יהודי לונדון שישאר שם, כי המלחמה ממשימשת ובאה, וזה פיקוח נפש לנסוע בעת הזאת חזרה לישיבתו בפולניא. ענה על כך רבי אלחנן: אני שמעתי מפי הח"ח זצ"ל, שאמר מיד לאחר מלחמת העולם הראשונה: שחז"ל אומרים שמלחמת גוג ומגוג תתחלק לשלשה חלקים. המלחמה הראשונה היתה זו שעברה עלינו, והשניה תהיה בערך בעוד כעשרים וחמש שנה עד שלשים שנה, שהמלחמה הראשונה תהיה כאפס נגדה, ואחריה תהיה מלחמת גוג ומגוג שלישית ואחרונה, ובסופה תהיה הגאולה השלימה, "עת צרה היא ליעקב אבל ממנה יושע". והוסיף הח"ח ואמר, שבמלחמה השלישית יסבול כל העולם יסורי חבלי משיח. סיים רבי אלחנן ואמר: אם כן גם אתם יהודי לונדון לא תוכלו להמלט מחבלי משיח, אלא אנחנו נסבול זאת לפניכם.

צא ולמד ממה שבונים כעת ליד הכנסת בית לראש הממשלה מתחת לפני האדמה עם מנהרה ארוכה מוגנת נגד פצצת אטום, אשר ממנה יוכל הראש ממשלה לתת הוראות בשעת התקפה אטומית, כי אנשי המודיעין יודעים היטב לקראת מה העולם הולך!

אולם ישנם הטוענים שכבר היתה מלחמת גוג ומגוג בזמן השואה, אולם דבר זה נסתר מדברי הנביא יחזקאל בפרק לח, כי שם (פסוק יח) בתארו את מלחמת גוג ומגוג, ניבא שגוג יבוא להלחם על אדמת ישראל, ואילו בזמן השואה המלחמה היתה באירופה, ועוד נאמר שם (בפסוק ה) שהפרסים

יצטרפו למלחמה זו, ואילו מדינת פרס היתה אז בתרדמה, וגם התיאור שם בנביא על מלחמת גוג ומגוג מאפיין יותר את המלחמה האטומית, וזה לא קרה בזמן השואה.

הקב"ה מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן, וישראל עושין תשובה ומחזירן למוטב

כתב מהר"ם קורדוברו בספר אלימה (עין כל תמר ה פרק כד) וז"ל, בסוף גלותנו זה, קרוב לזמן גאולתנו, יתחזקו הצרות לישראל תכלית החיזוק וכו', **"וכל מי שיקשה ערפו ולא ישוב-יאבד, ומי שיתן צוארו בעול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול-יצטרף ויזכה"**. ע"כ. (הובאו דבריו בארוכה בסוף הקוני). ומבואר מדבריו שמשׁיח צדקנו יבוא אף אם לא יעשו עמ"י תשובה, ודבריו טעונים ביאור שהרי אמרו בגמ' בסנהדרין (צז:) רב אמר כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים. ועוד אמרו שם ר' אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין, ואם לאו אין נגאלין, אמר ליה ר' יהושע אם אין עושין תשובה, אין נגאלין, אלא הקב"ה מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן, וישראל עושין תשובה, ומחזירן למוטב. וז"ל הרמב"ם (פ"ז מהל' תשובה ה"ה) כל הנביאים כולם צוו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין, שנא' והיה כי יבואו עליך כל הדברים וגו', ושבת עד ה' א', ושב ה' א' וגו'. עכ"ל. ובהלכות מלכים (פרק יב הלכה ב) כתב לפני מלחמת גוג ומגוג

הקב"ה יעמיד נביא לישראל לישר ישראל ולהכין דרכם. ע"ש. ועיין בספרי תורת יהודה (פרשת צו בהפטרה) מ"ש בפרט זה. וע"ע מ"ש בזה בספרי כיצד מתמודדים בקונ' זכרון יצחק (פ"ב הערה 9). [וע"ע מ"ש בזה בספר שומר אמונים (מאמר הגאולה פרק יא). ע"ש]. ושם כתבתי לבאר **דלכו"ע מעכבת התשובה, אלא שנחלקו ר"א ור"י אי בעינן דוקא תשובה מאהבה, או סגי בתשובה מיראה**. ושור"ר שכן ביאר בספר יד רמ"ה, ובספר בכור שור (יומא פו:), הובא בספר מרגליות הים (שם אות כא).

וצ"ל דס"ל שמחלוקתם הוא רק על קץ דאחישה, אבל על בעתה אינו תלוי בתשובה, אלא אפילו אם לא יעשו תשובה נגאלין. ע"ש. וכן ראיתי להגרי"ח בספר בן יהוידע (סנהדרין שם ד"ה כלו) שכתב כן מדנפשיה. אולם מסתמות לשון הרמב"ם הנ"ל, והזוה"ק שהבאתי בספר כיצד מתמודדים (שם), מוכח דאף הקץ של בעתה לא יהיה אלא ע"י תשובה. ולפיכך צ"ל שכלפי רוב עמ"י בעינן שיעשו תשובה, ודברי מהר"ם קורדוברו נאמרו כלפי המיעוט, שאם יקשו ערפם ולא ישובו – יאבדו. וע"ע מ"ש בזה בשו"ת ברכת יהודה (חלק ו בענינים שונים שער א סי' א-ב). ע"ש.

והנה רבותינו הזכירו דוקא את המן, משום שבזמנו ראינו שהיה תכלית בצרה זו, שע"י כך חזרו בתשובה גמורה עד כדי כך שהדור קיבלוה מתוך אהבה, כך גם בעתיד לפני ביאת המשיח, אם יהיה ח"ו צורך במלך שגזרותיו קשות, יהיה כעין המן הרשע, שיהיה בצרות אלו תכלית של תשובה, וכבר אמרו

חז"ל שגדולה הסרת הטבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ונביאות שעמדו לעם ישראל (מפי הרה"ג ר' יעקב ישראל לוגסי שליט"א).

ובאמת שכמה הדברים מפליאים, שהרי נשיא איראן הנוכחי איתן מושבו הוא במקום מושבו של המן בפרס, וכשם שהמן ביקש להשמיד ולהרוג את כל היהודים וכו', כך גם הנשיא הנוכחי מבקש להשמיד ולהרוג את כל היהודים וכו'. ונמצא א"כ שלא בחינם הזכירו חז"ל את ענינו של המן לפני הגאולה.

ע"פ כל האמור יבואר כמין חומר מה שפירש רש"י את הפסוק (בראשית יז, כ) שנית עשר נשיאים יוליד ונתתיו לגוי גדול. ר"ל כעננים יכלו כמו (משלי כה, יד) נשיאים ורוח. ע"כ. והדבר אומר דורשני דאמאי לא פירש כפירוש התרגום "תרי עשר רברבין יוליד". אולם נראה שאף רש"י מודה שהפירוש הפשוט הוא כפי פירוש התרגום, אולם אתא למימר שאם עמ"י יזכו לעשות תשובה אז כל התרי עשר רברבין יהפכו לעננים שיכלו, ואם ח"ו לא יזכו אז זה יהיה ח"ו כפשטו דהיינו תרי עשר רברבין, ה' ירחם! [ראיתי כעת מה שהובא בזה"ק פרשת נשא (דף קמח ע"ב) לפי פירוש מתוק מדבש: אמר ר"ש אם לא היו מקריבים אלו הי"ב נשיאים את הקרבנות, לא היה העולם יכול לעמוד בפני הקטרוג של הי"ב נשיאי ישמעאל, אולם בעת שהקריבו י"ב נשיאי ישראל את קרבנותיהם, הם לקחו את כח השליטה של כולם, לכך הקריבו נשיא אחד ליום שכל נשיא

השפיע שפע ברכות ע"י קרבנותיו למלאך אחד מהי"ב מלאכים, ומתמצית השפע ניתן לשר אחד מי"ב נשיאי ישמעאל, כדי לסתום פיו שלא יקטרג. ע"ש. יוצא איפוא שהוא חסד גדול שעשה עימנו הקב"ה שהקדים תרופה למכה בציווי לנשיאים להקריב בכל יום קרבן בפני עצמו. ולפי מ"ש בזוה"ק שלכך הקריבו נשיא אחד ליום שכל נשיא השפיע שפע ברכות ע"י קרבנותיו למלאך אחד מהי"ב מלאכים, מתורצת שאלת המפרשים מדוע התורה חזרה לכתוב פרשה נפרדת לכל נשיא ונשיא. הובאו בספרי תורת יהודה (במדבר ז, יט). ע"ש. עיין ודו"ק].

חלק ב

העוסק בדברי התעוררות
לתשובה ועצות כיצד להנצל
ממזימותיו של נשיא אירן.

מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבא על הצבור, ובכלל זה אמירת תהלים.

ומעתה מאחר ואנו רואים בעליל את התמורות והמהפכות שעוברים בעולם בצורה מואצת, ועל צבאם את נחישותו של נשיא איראן לייצר נשק אטומי, כדי להשמיד את העם היושב בציון, מחובתינו לעסוק בדברי התעוררות לתשובה, ועצות כיצד להנצל ממזימותיו של נשיא איראן. ונחלק זאת לכמה פרקים:

כתב הרמב"ם (ריש הלכות תענית) וז"ל, **מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבא על הצבור וכו',** **ודבר זה מדרכי התשובה הוא וכו', אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרית, הרי זו דרך אכזריות, וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות,** הוא שכתוב בתורה והלכתם עמי בקרי, והלכתי עמכם בחמת קרי, כלומר כשאביא עליכם צרה כדי שתשובו, אם תאמרו שהיא קרי, אוסיף לכם חמת אותו קרי. עכ"ל.

וז"ל מרן החיד"א בפתיחה לספר יוסף תהילות על ספר תהלים (אות ה) **הרגיל בספר תהלים, דוחה כל מיני פורעניות ופגעים רעים מעליו ומעל בני ביתו ומעל כל משפחתו, וכן**

מעל כל בני דורו, ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ברכות וטובות והצלחות. ע"ש. ונרמז בספר פלא יועץ (ערך תהלים). וע"ע מ"ש בזה בספרו מורה באצבע (סי' ג). והגר"ח פלאג'י זצ"ל כתב בספר הכתוב לחיים על ספר תהלים (בהקדמה ד"ה ומצוה) וז"ל: ומצוה לאודועי מה שאבותינו ספרו לנו, דבהיותו פה אזמיר הרב הגדול בעל שמחת יום טוב והלכות יום טוב זצוק"ל, בהיותו חולם נפל פסוק זה בפיו (ישעיה לז לה) וגנותי על העיר הזאת להושיעה, למעני ולמען דוד עבדי. ופתרו לו בתוך החלום, דהוא על עירנו אזמיר יע"א, דאגוני מגנא מה שקורין היחידים בספר תהלים פעמים רבות. ובדיק בשמה עת הזמיר הגיע. ועיין בספר ברך את אברהם (סדר ואתחנן). יהא רעוא אלהים יחוננה עד עולם סלה, וזכות עשרה שליטים אשר כוננו ספר תהלים, ומלכם בראשם מאריה דביתא דוד מלך ישראל ע"ה, יגן על כל הקורא בהם, דיצו ה' אתו את הברכה בבני חיי ומזוני, אמן נצח סלה ועד. עכ"ל. ובנו הגר"א פלאג'י זצ"ל כתב בספר וישכם אברהם על תהלים (בפתיחת הספר) וז"ל ואשרי שיאחז בספר התהלים שהוא מסוגל משגב לעתות בצרה, וזה רמזתי בר"ת תלי"ם, ת'פלה ל'צרה י'קדים מ'הרה, והוא שאמרו רז"ל לעולם יקדם אדם תפילה לצרה, והיינו שיקרא בספר התהלים ויועיל לו להושיעו מצרתו ויסך אלוה בעדו. ע"כ. והגר"ח כתב בספר בן איש חי דרושים (ריש פרשת כי תצא), ידוע אין דבר מכניע הקליפות והמשטינים כמו מזמורי תהלים. ומהר"א עזריאל זצ"ל בספר און אהרן במוסר אב שבריש

הספר (אות יז) כתב, זכור אל תשכח מללמוד כל ספר תהלים בכל שבוע, ואם לא היה לך פנאי ללומדם ביום שבת קודש, תלמוד אותם בחול בימים מוחלקים, **כי הם מסוגלים מאוד לשמירה ולהצלחה ולמציאות חן בעיני אלדי"ם ואדם**, ומעוררים את לב האדם לתורה ולתעודה להכיר גדולת הבורא כביכול ושפלות מצב האדם וממנו תוצאות חיים. ע"כ. ובספר ויאמר אברהם (ריש פרשת שמות) כתב, **והתהלים הוא מסוגל להועיל כנגד כל הצרות שבאות לאדם, וע"י התהלים נושע**. וע"ע מה שציין בזה בספר עטרת פז על ספר תהלים בהלכות והנהגות (אות ב). (ובספר קול החיים להגר"ח פלאגי כתב שהקורא תהלים בכל יום, זוכה לאריכות ימים. חובא בספר והארכת ימים סי' פג).

ואפשר לבאר הטעם שיש בכח קריאת תהלים להגן מפני הפורענות, ע"פ מ"ש מרן החיד"א בספר מדבר קדמות (מערכת ת אות כח) בשם רבנו אפרים שהאומר תהלים בכל יום, כאלו קיים כל התורה כולה. וע"ש עוד מ"ש בזה. וידוע מ"ש רבותינו בגמ' סוטה (כא:), התורה אגוני מגנא אצולי מצלא. ופרש"י אגוני מגנא. מן היסורין. והשתא אם בלימוד דבר מסויים בתורה, הרי היא מגינה על האדם, ק"ו כאשר קורא תהלים שנחשב לקיום כל התורה כולה, שיש בכוחה להגן מפני הפורענות.

ושמעתי מפי ראש ישיבת פורת יוסף מו"ר הגאון רבי משה צדקה שליט"א (ביום אסרו חג של פסח תשסב, בעצרת התעוררות שנאמרה בבית הכנסת נר יוסף פה ירושלים עיה"ק ת"י, בפני קהל עם ועדה),

שאמר שזעקה להקב"ה בתפלה וקריאת מזמורי תהלים שתקנו לאמרם כעת ע"י גדולי ישראל (בזמן שהיו פיוגעים נוראים), היא יותר חשובה מג' תפלות שביום, כי הג' תפלות הם מדרבנן, ואילו הזעקה בקריאת מזמורי התהלים היא מן התורה, וכמבואר ברמב"ם בריש הלכות תענית. ועוד היה ממחיש מו"ר הנ"ל איך שקריאת התהלים מועילה ע"י שהיה אומר, שאם יאמרו לנו שע"י קריאת מזמור תהלים שקרא פלוני ניצל יהודי מפיגוע, כמה היה שמח שתפילתו עשתה פרי, וזה למעשה מה שצריך להרגיש תמיד, שע"י קריאת מזמורי התהלים, אנו מגינים ומצילים הרבה יהודים מאסונות. עכת"ד.

ומרן הח"ח היה אומר, ולא יסתפק האדם במה שמתפלל השמונה עשרה ג' פעמים בכל יום, אלא כמה פעמים ביום צריך לשפוך תפלות ובקשות בינו לבין עצמו כשהוא בביתו מעומקא דלבא, כי השלשה תפלות הם אצלו כבר שגורות בפיו ואינו נותן לב להם כמו כן. מה שאין כן אם יתבונן כל אדם בינו לבין עצמו ויעשה חשבון הנפש על מצבו ומעמדו וכו', ואז ישפוך לבו כמים נגד השי"ת. תפלה כזו, הנאמרת בכוונה עמוקה ובלב נשבר ורוח נמוכה, בודאי לא תשוב ריקם וכו'. היוצא מדברינו שכל הצרות הרבות הבאות עלינו שאיננו נצלים מהם המה מפני שאין אנו צועקים ומרבים בתפלה עליהם, כי לו התפללנו ושפכנו שיח לפני הקב"ה בודאי לא ישובו תפלותינו ובקשותינו ריקם. ואז בעת שנפשו מרה לו יזכור גם את הצער הגדול של השי"ת שגם לו כביכול אין

מנוחה ובכל צרותינו לו צר וסובל עלבון על ידינו וכו', ויבקש
אז רחמים גם על גלות השכינה שתשוב להיכלה ולמקומה,
ושנזכה שיתגלה כבוד ה' בעולם. ע"כ. (הובא בליקוטי אמרים פרק י
עמוד מז).

וראוי לכל מורה הוראה בישראל ומגידי שיעור די בכל
אתר ואתר לעורר את העם לתפלות וקריאת תהלים, ובפרט
בעת צרה, כי הוא בכלל הדברים שרבותינו אמרו שצריכים
חיזוק בכל יום (ברכות לב:), וסימנך רחמנא ליבא בעי), וכן שמעתי
מראש ישיבת פורת יוסף הגאון רבי משה צדקה שליט"א
שאמר שאף בדברים הללו של חובת השעה בקריאת תהלים יש
רפיון, וחייבים להתחזק בזה דבר יום ביומו. (נדורשי רשומות אמרו
תהלים נגד טילים).

כיצד יש להתפלל בשעה זו שאנו שומעים על צחצוחי חרבות מלחמה ה' ירחם

אולם לפענ"ד נראה שאין להתפלל על סילוק המלחמות,
שהרי אמרו חז"ל (מגילה יז:): ומה ראו לומר גאולה בשביעי,
אמר רבא מתוך שעתידין ליגאל בשביעית לפיכך קבעוה
בשביעית, והאמר מר בשישית קולות בשביעית מלחמות,
במוצאי שביעית בן דוד בא, מלחמה נמי אתחלתא דגאולה
היא. ע"כ. ורש"י בסנהדרין (צז. ד"ה מלחמות) פירש את מ"ש שם
שביעית מלחמות, היינו בין עובדי כוכבים לישראל. נמצא לפ"ז
שתהליך הגאולה חייב להיות דרך מלחמות, ובפרט כעת

שמדובר במלחמה מהצפון שהנביא ירמיה (א, יד) ניבא ואמר "מצפון תפתח הרעה וכו'", ואם אנו נתפלל על סילוק המלחמות, הרי בזה אנו גורמים לעכוב הגאולה, וכמו שאשה לקראת הלידה, חייבת לעבור את צירי הלידה, ואינה יכולה להפטר מהם, כך גם הצירים של חבלו של משיח, אין אנו יכולים להפטר מהם, (וידוע מ"ש הגר"א שחז"ל קראו לזמן הזה חבלו של משיח, שהוא בדרך חבלי לידה), אלא צריכים להתפלל שלא יארע ע"י מלחמות הללו שום נזק לבר ישראל, ושהקב"ה יתן לנו את הכח להחזיק מעמד בצירים הללו.

ומצאתי שכבר העיר על כך החתם סופר בספר הזכרון (עמוד נג) וזתכ"ד הנה איתא בגמ' מגילה (שס) מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא, ועתה אחיי ראו נא והביטו כמה צרות רבות ותלאות עברו ראשינו במלחמה הזאת, ממש כשל כח הסבל, ואם נתפלל, ה' ישים שלום בעולם, הנה אנחנו גולים וסורים נתונים בכבלי עוני ימים רבים ושכינתא קדישא בגלות, והתורה מתמעטת, ושמו הגדול מתחלל בעו"ה, ואם נתפלל על פדות נפשינו וגאולתינו, הנה מלחמה אתחלתא דגאולה היא, נמצא הגלות הרע והמר עם צרות המלחמה המה זיבורא ועקרבא, דמעלי להאי, הוא השלום קשה להאי להגאולה, ומעלי להאי קשה להאי. ועצתי, שנרבה בתורה ותפלה, וכשהקול קול יעקב אין הידים ידי עשיו, ולא ישלטו בישראל, ואז נתפלל רק על הגאולה, ולא נחוש על המלחמה כלל, וזה שרמזו חז"ל בשישית קולות, ר"ל להקדים קולות של יעקב

בבתי כנסיות ומדרשות, ואז בשביעית מלחמות שהם אתחלתא דגאולה שנוכל להתפלל עליה בברכה שביעית. עכת"ד. ומבואר מזה שאין להתפלל על סילוק המלחמה, ואע"פ דאיהו מיירי במלחמה שבין האומות, מ"מ לפי הטעם שכתב, אין בזה שום הבדל, ובפרט שע"י המלחמות שהיו שם, ללא ספק שנפגעו רבים מבנ"י, ואפ"ה כתב החת"ס שאין להתפלל על סילוק המלחמות, ומזה יש ללמוד גם למצב שנמצאים בו כעת עמ"י, שאין להתפלל על סילוק המלחמה, פשוט.

גם האדמו"ר ממונקטש בשו"ת מנחת אלעזר (ח"ד סי' ה), כתב על אודות המלחמות שהיו בארופה בזמנו, שאין להתפלל על שלום העמים, שמכיון שאנו רואים כי אלו המלחמות הם חבלי משיח, כפי שנראה מהכתובים, ומהגמ', ומדעת הזוה"ק (סוף פרשת בלק), ובספר התמונה (אות ס), ושאר ספרי קודש. לפיכך אין להתפלל על שלום העמים, מכיון שאם יופסקו המלחמות, ישובו למצרים, הוא הגלות המר בעוונות הרבים, ושכינה הקדושה בגלותא, ומאריכים הגלות ומעכבים הגאולה עי"ז, ואיך נעיז פנינו ונקשה עורפנו לבקש כזאת ממלך הכבוד אבינו ית' שמו, לחלל כבוד מלכותו ית' שמו ח"ו, וכמ"ש בספר הזכרון להגאון חת"ס זצ"ל, כי אם נתפלל על השלום ה"ז עיכוב הגאולה, כשאחז"ל במגילה מלחמה נמי אתחלתא דגאולה הוא, ע"ש דבריו כי נעמו, ובמה שסיים רק עצתי, שנרבה בתורה ותפלה, וכשהקול קול יעקב אין הידים ידי עשיו, ולא

ישלטו בישראל, ואז נתפלל רק על הגאולה, ולא נחוש על המלחמה כלל, עכ"ל החת"ס. וכן נעשה אנחנו העיקר לעורר על תיקון העוונות המעכבים הגאולה, ולהרבות בתורה ותפלה בכל מה דאפשר, ועי"ז נזכה לאפרקתא שכינתא וכנס"י מגלותא במהרה דידן וכו', וה' הטוב יחוס ברחמיו, ויאמר כביכול ית"ש למעני למעני אעשה למען כבוד שמו, ויגאלנו בקרוב ובמהרה דידן ברחמים. ע"כ. וכ"כ עוד בספרו דרכי חיים ושלום (אותיות תרנד-תרנה). הובא בספר פסקי תשובות (סי' תקעט בהערה 4), ובספר שארית ישראל (עמ' רכד-רכה). ועיין עוד מה שהאריכו בזה תלמידיו בספר מסעות ירושלים בקונ' ימות המשיח (אות יז).

וכן בקודש חזיתיה לר"א פאפו זצ"ל בספרו אורות אלים (עמוד קעה במהדורה הנפוצה) שהעיר על מ"ש בבראשית רבה (מב, ד) אמר רבי אלעזר, אם ראית מלכויות מתגרות זו בזו, צפה לרגליו של משיח. וכתב ע"ז ר"א פאפו זצ"ל ידיעה זו מועלת לשישמח ישראל בראותם מלחמה ויבטחו בה'. ואין להתפלל לה' שיתן שלום במלכויות, אלא שה' הטוב בעיניו הוא יעשה. ומה שנתקן בסליחות, צריך לכוין על המלחמות שאינן בעקבות משיחא, או שהדברים עתיקין, ורומז למלכות שמים. ודי למבין. עכ"ל.

וכן מבואר ממ"ש רבי אהרן ראטה זצ"ל בספר שומר אמונים (מאמר הגאולה פרק ו) וז"ל והנה בארנו שאין לנו להגביל זמני הגאולה, "כי הגם שהקב"ה ירצה עוד לבטל כל המלחמות

ולעשות עוד שלום בעולם, ושיתנהג עוד איזה זמן כמו שהיה עד עכשיו בגלות ח"ו", אנחנו בני אל חי בוודאי ובוודאי נעבוד אותו, ולא נעזוב ולא נטוש אותו ח"ו בשום אופן ובשום סיבה ובשום זמן חלילה, כי אין אמונתנו תלוי כלום באיחור הגאולה או בהקדמת הגאולה, כאשר כתב הרה"ק בעל עטרת צבי שם. עכ"ל. הרי מבואר שעכוב המלחמות גורם לעכוב הגאולה.

וז"ל ספר הליכות חיים לאדמו"ר מצאנז (תשרי עמוד 5), וזכותם של ישראל ראויים לישועה כזו, היא מה שאינם מתרעמים נגד השי"ת, למרות כל התלאות אשר מצאתם שהם דווים וסחופים זה כמה בגלות המר הלז, נעים ונדים ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה, וכמבואר בזוה"ק על פסוק זה (ז"ח פרשת נח דף כט ע"ב), והננו נתונים להרוג ולאבד ולמכה ולחרפה, ובכל זאת לא שכחנו שם אלוקינו ואנו יודעים בכל פורעניות שמאת ה' היתה זאת ולה' הצדקה, וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד "ובודאי שכך בהכרח להיות כהקדמה לביאת המשיח אשר לא יתכן מבלעדי צרות אלו, כי כך גזרה חכמתו יתברך". הרבה נפשות כבר נהרגו ורבים מבנ"י שהוריהם קרוביהם ויקיריהם נכרתו מהם ונשארו אחד ממשפחה, וגם אח"כ לא בטלו הצרות ושווד ושבר נשמע בגבולינו, ואמרו כל הגויים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת, מה חרי האף הגדול הזה (דברים כט, כג), רק הגויים אומרים כך, ולא כן נחלת עבדי ה' ישראל עמו, שכשנשאלים מה המכות האלה בין ידיך ואמר אשר הכתי בית מאהבי (זכריה יג, ו), כלומר מאת ה' האוהב עמו ישראל ובודאי

שגם זו לטובה בשבילנו, ובגין כך הם ראויים לישועה בצדקתם ויושר לבבם וכדקיי"ל (מכות כג.) כשלקה הרי הוא כאחיד. וע"י אמונה זו שמאמינים שהכל לטובה ואינם עוזבים את ה' אלקי אבותם, נמתקים כל הדינים ומתהפכים לרחמים וחסדים. עכ"ל. וע"ש שספרו על הרב הנזכר שלפני תקיעת השופר, היה מעורר בהתרגשות עצומה ובבכיות מאין הפוגות בלימוד זכות ומליצות יושר על בני אל חי כסנגורם של ישראל. וע"ש בעמ' עז שכתבו עליו שבדרשה זו כמעט לא הזכיר דברי תוכחה ומוסר, אלא הרבה בדברי זכות ומליצות יושר על כלל ישראל. (והסנגוריה היא שעמ"י מקבל את כל גזרותיו של הקב"ה בעיקבתא דמשיחא מתוך אהבה).

הרי חזינו לגדולי ישראל שהסכימו לזה שאין להתפלל על סילוק המלחמות, ואם הם דיברו על דורם, ק"ו שהדברים אמורים לגבי דורנו, והן אמת שמצאנו למרן החיד"א בספר כף אחת (סי' ז) שתיקן נוסח תפילה לקהל ישראל שהם בצער מלחמות, וז"ל תן שלום במלכויות ושררות וכו'. ע"ש. אולם איהו לא דיבר על דורנו דור של עקבתא דמשיחא.

ומאי דאנן מצלינן בסליחות תן שלום בארץ, תן שלום במלכות, כתב ר"א פאפו (שם) שהכוונה היא על המלחמות שאינן בעקבות משיחא, או שהדברים עתיקין, ורומז למלכות שמים. וכנ"ל. ועוד י"ל שהתפילה היא על השלום שבתוך המלכות, ולא על השלום שבין העמים. ומאי דמצלינן בתפילת ערבית, והסר מעלינו מכת אויב דבר חרב וכו', וכן בתפילת

אבינו מלכנו דמצלינן כלה דבר וחרב וכו', היינו שלא יפגע שום בר ישראל ע"י צחצוחי חרבות. עיין ודו"ק. וע"ע מ"ש בזה בשו"ת ברכת יהודה (ח"ה חאו"ח סי' נט).

מסקנא דמילתא: אין להתפלל על סילוק המלחמות, שהרי בזה אנו גורמים לעכוב הגאולה, אלא צריכים להתפלל שלא יארע ע"י מלחמות הללו, שום נזק לבר ישראל, ושהקב"ה יתן לנו את הכח להחזיק מעמד, בצירים הללו. ויש להרבות בתורה, כי התורה אגוני מגנא ואצולי מצלא, וכמ"ש החתם סופר הנ"ל. וכבר אמרו חז"ל אם ראיתם אותו שמבקש להתגרות בכם, לא תעמדו כנגדו, אלא הצפינו עצמכם מלפניו, ולהיכן נברח, ברחו לתורה, ואין צפונה אלא תורה, שנאמר יצפון לישרים תושיה וגו'. ע"כ. (הובא בספר ח"ח עה"ת ריש פרשת דברים).

ומי שיתן צוארו בעול התשובה "וקבלת הצרות בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול-יצטרף ויזכה"

ונראה לבאר הטעם למ"ש מהר"ם קורדוברו זצ"ל בספר אלימה "וכל מי שיקשה ערפו ולא ישוב-יאבד, ומי שיתן צוארו בעול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול-יצטרף ויזכה" (הובא בסוף חלק א), ע"פ מ"ש בגמ' בתענית (ח). כל השמח ביסורין שבאין עליו מביא ישועה לעולם. וכתב מרן החיד"א בספר פתח עינים (שם) שהטעם לזה מפני שהיסורין הם דינים מצד הגבורות החזקות, וזה שמקבלם

מאהבה ושמה, ממתק הדינים ומהפך הדין למידת הרחמים, ואז בא ישועה לעולם וכו'. ע"ש. וכ"כ עוד בספרו צפורן שמיר (סי' י אות קט) וז"ל יסורין ממרקין עונותיו של אדם, ואם קבלם מאהבה יראה זרע יאריך ימים וחפץ ה' בידו יצליח, ואפשר דהיסורין דין, והוא מקבלם באהבה חסד, ומתמתקין הדינים והיה שכרו בני חיי ומזוני דבמזלא תליין. עכ"ל. ולפענ"ד נראה לבאר שהטעם לכך מפני שע"י שמקבלם מאהבה מתכפרים לו עונותיו ונעשה בגדר צדיק, וממילא ראוי הוא לישועה הוא ובני דורו. וז"ל רבנו יונה בספר שערי תשובה (שער ד אות יב) ואם תמצא את החוטא תלאה, ותקרה אותו צרה, ויצדיק עליו את הדין ויקבל המוסר באהבה, יהיה זה לו למגן מן היסורין הרבים הראויים לבא עליו, כמו שנאמר (תהלים עו, יא) כי חמת אדם תודך שארית חמות תחגור, פירוש כאשר צער האדם יודה אותך, כלומר שיודה אותך האדם בעת צערו, מלשון (איוב ו, ב) לו שקול ישקל כעשי, שענינו הצער, שארית תחגור, שהיו מפותחות לבא על האדם כענין שנאמר (מלכים א' כ, יא) אל יתהלל חוגר כמפתח, תחגור ותעכב אותם ולא תביאם עליו, וזה הדרך משל למפתח החרב ומשיב אותה אל נדנה, ונאמר אודך ה' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני. עכ"ל. וכיו"ב כתב רבנו בחיי בספר כד הקמח (ערך בטחון) וז"ל ובוטח בה' ישוגב (משלי כט, כה). בשכר הבטחון, אע"פ שהיתה הצרה ראויה לבא עליו.

וכך מצאתי בספר מנורת המאור (נר ה כלל ג חלק א פרק ב) שכתב וז"ל ואם יקבלם בשמחה ויצדיק בהן דין בוראו, מן השמים ירחמו עליו ויוציאוהו מצרתו ויושיעו לו ולבני דורו בזכותו, כדאמרינן בפרקא קמא דתענית (ח.) אמר רבי יהושע בן לוי כל השמח ביסורין בעוה"ז מביא ישועה לעולם, שנאמר בהם עולם ונושע (ישעיה סד, ד). עכ"ל. ומבואר מדבריו כמו שכתבנו בביאור דברי הגמ'.

ונראה שזו כוונת אומרם (תנא דבי אליהו רבה פ"ג) כל המודה ביסורין ושמח בהם נותנין לו חיים בעוה"ז ובעולם שאין לו סוף שנאמר ודרך חיים תוכחות מוסר. ע"כ. שמאחר שהמקבלם מתוך אהבה נמחלין לו עוונותיו, ממילא יזכה לחיים טובים בעוה"ז. וזהו כוונת אומרם (תנא דבי אליהו רבה פרק יח אות מא) דבר אחר "קומי רני בלילה וגו'", אין "רני" זו אלא הודאת היסורין. כיצד, עושה אדם כל מה שהוא עושה, ובאו עליו יסורין, יעמוד בחצי הלילה וישבח ויברך וירומם ויגדל ויקדש לשמו של מי שאמר והיה העולם ברוך הוא, שנאמר "חצות לילה אקום להודות לך וגו'". עכ"ל.

ועפ"ז יבואר עוד מ"ש בתנא דבי אליהו זוטא (פ"ו אות ג) וז"ל ואמר לו למשה, הרי אתה אומר מפני מה יש צדיק וטוב לו, ויש צדיק ורע לו, יש רשע וטוב לו, ויש רשע ורע לו, כמה שאמרת "הודיעני נא את דרכך". אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, משה, אין אתה יכול לעמוד על כל מדותי, אלא הריני מודיעך מקצת מדותי. כשאני רואה בני אדם, אף על פי שאין

בהם תהלה ושבח של תורה ומעשים טובים, לא במעשה ידיהן ולא במעשה אבותיהן, אלא רק בשביל שהן עומדין ומודין ומברכין ומשבחין ומרבין תחנונים לפני, אני נזקק להם וכופל להם מזונותיהן וכו'. עכ"ל. הנה חז"ל גילו לנו שהטעם שיש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו, מפני שזה מודה להקב"ה וזה לא מודה. ובאור הדברים דע"י מצות ההודאה מתכפרים לו היסורין, משא"כ אם לא מודה להקב"ה לא מתכפרין לו עונותיו ונעשה בגדר צדיק ורע לו.

בעל הפלא יועץ כתב בספרו יעלזו חסידים (סי' אלף ק עמוד שנו) שע"י קבלת היסורין באהבה ממתק הדינין שהם היסורין באש אהבת חסד. וזה כוונת נחום איש גם זו שהיה אומר גם זו לטובה (תענית כא.), אף הוא היה מתכוין למתק הדינים ולחבר הדודים "זו" מלכות "לטוב" יסוד, ולכן אם קבלם מאהבה בא בשכרו, יראה זרע יאריך ימים וחפץ ה' בידו יצלח. עכ"ל.

וע"ע מ"ש בפרט זה (בענין קבלת היסורים באהבה) בספר תניא (אגרת התשובה פרק יב), ובספר שומר אמונים במאמר שכר ועונש, ובספר נחמת ישראל במאמר מצרה לרוחה. ובמ"ש מו"ר הגר"י לוין זצ"ל בספר אגרת ישרים (פרק ו אותיות ב-ג). ובמ"ש בספרי כיצד מתמודדים (חלק א שער ו). ע"ש.

מסופר על בתו של הצדיק ר' מאיר מפרימשלאן שחלתה בחג הסוכות, וכשהגיע יום שמחת תורה היתה ממש על ערש דוי ל"א. כאשר שמח הצדיק בשעת ההקפות כמנהגו, נכנסו

אליו החסידים ובקשו שיטכס עצה בדבר ישועה ורחמים לבתו. כנס הצדיק לחדרה וראה שהיא בדקות האחרונות של חייה, נשא עיניו למרום ואמר: רבש"ע, צוית לתקוע בראש השנה ומאיר תקע, צוית להתענות ביום הכפורים ומאיר התענה, צוית לשבת בסוכה בחג ומאיר ישב, צוית לשמוח בשמחת תורה ומאיר שמח. והנה עשית את בתו של מאיר חולה מאוד, ומאיר צריך לקבל את הדבר בשמחה כי חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה. ולכן מקבל מאיר גם את זאת בשמחה. אבל רבש"ע הרי הלכה מפורשת היא "אין מערבין שמחה בשמחה", מיד החלה החולה להזיע ונתרפאה (מחזור איש מצליח לחג הסוכות עמ' 817). וע"ע בספרי כיצד מתמודדים (חלק א שער ו) מ"ש בענין מעלת המקבל את היסורין מאהבה.

קבלת עול התשובה

ומ"ש מהר"ם קורדוברו "ומי שיתן צוארו בעול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול–יצטרף ויזכה". ר"ל שלא תהיה תשובתנו עראי, אלא תשובה עם עול, דהיינו שתהיה תשובה עם כל הגדרים שלה, שהם וידוי חרטה וקבלה לעתיד, וגם לדקדק בכל המצוות כראוי, ובפרט בגדרי הצניעות.

ביאור מאמר חז"ל אין בן דוד אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב

ובעצם מ"ש מהר"ם קורדוברו וכל מי שיקשה ערפו ולא ישוב–יאבד, ומי שיתן צוארו בעול התשובה וקבלת הצרות

בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול-יצטרף ויזכה וכו'. ומתוך הדין הזה יפיל הקדוש ברוך הוא זרע עמלק ויכלהו מן העולם וימחהו מתחת השמים. ע"כ. ומבואר מזה שהגאולה תבוא גם אם יהיו חוטאים בעמ"י, ואילו בסנהדרין (צ.ח.) איתא אמר רבי יוחנן אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב. אולם לפי מ"ש לעיל (בסוף חלק א) שכלפי רוב עמ"י בעינן שיעשו תשובה, ודברי מהר"ם קורדוברו נאמרו כלפי המיעוט, שאם יקשו ערפם ולא ישובו – יאבדו. ע"ש. לפ"ז ניחא כי אם הרוב יעשו תשובה הרי רובו ככולו, והמיעוט יאבדו ה' ירחם ויציל. ועיין במהרש"א בחידושי אגדות שפירש את הגמ' הנ"ל, וז"ל יש לפרש דבריו אליבא דרבי יהושע, וכמ"ש לעיל דאם ישראל יעשו תשובה רצונית נגאלין, ואם לאו הקב"ה מעמיד להם מלך כהמן שיעשו תשובה הכרחית ונגאלין בה, וזה שאמר או בדור שכולו זכאי, דהיינו תשובה רצונית, כמ"ש ועמד כולם צדיקים וגו', או בדור שכולו חייב, שיעמיד להם הקב"ה מלך כהמן, שע"י זה יעשו תשובה ויהיו נגאלין. ע"ש. ומעתה אף אם הרוב יעשו תשובה, בין באונס ובין ברצון, הרי רובו ככולו, והמיעוט יאבדו, ה' ירחם ויציל.

ועוד יש ליישב את דברי מהר"ם קורדוברו הנ"ל, ע"פ מ"ש בספר מרגליות הים (שם אות ז) בשם ספר אהבת ציון מהגר"י הנודע ביהודה (דרוש כ) שכתב שכל מי שיהיה בדור שבן דוד בא יהיה או כולו חייב או כולו זכאי. ע"כ. [וע"ע מה שציין בזה בספר אורות ונתיבות (פרק ג ענף יג). ע"ש]. ור"ל שאין דברי

רבי יוחנן אמורים כלפי הדור כולו, אלא כלפי כל אחד ואחד מישראל יהיה הבריור, או שיהיה חייב או שיהיה זכאי, ולא יהיה מצב בניים. ועוד יש ליישב ע"פ מ"ש שם הרב מרגליות הים בשם ספר אל עם ה'. ע"ש היטב ודו"ק.

זהירות מדיבור בבית הכנסת

האדמו"ר מגור בעל מחבר ספר אמרי אמת היה אומר שהטעם שלא שלטו הנאצים ימ"ש ביהדות ספרד, למרות שהצליחו להגיע לארצם, כמו במרוקו ותוניסיה, משום שהם לא מדברים בתפלה, מאחר וקדושת הבתי כנסיות ומדרשות שלהם מרובה מאד, וזכות זאת עמדה להם להנצל מידי צפרניהם של הנאצים ימ"ש, משא"כ אצל האשכנזים בעוה"ר. (שו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' קנז, וספר טובך יביעו פרשת שופטים עמוד שכא, וספר האיר המזרח ח"א פרק ו עמוד רט).

ובסידור איש מצליח (עמוד 55) הביאו סמך לדבר זה מהפסוק ה' ילחם לכם, ואתם תחרישון (שמות יד, יד), דאימתי ה' ילחם לכם? בזמן ש"אתם תחרישון" – כלומר שתשתקו ותחרישו בשעת התפלה.

ומראש צורים אראנו לר' אהרן מרכוס ז"ל בספר חסידות (פרק ב חיי הגיטו ז) שהביא מעשה נורא מהגאון בעל תוס' יו"ט זצ"ל שערך שאלת חלום לידע על מה היה החורבן הגדול של גזירות ת"ח, שנפלו בה ר"ל כמה וכמה רבבות מישראל הי"ד. וז"ל שם: "אחר שואת שנת ת"ח באה ירידת

פלאים, ירידה שאינה מסתברת גם בהתחשב עם התנאים הקשים והחורבן הנורא וכו', במסוה של האדרת התורה, נתנו מקום להתפרצות מידות מגונות, אין כל זכר לכוונת התפלה, הגאון בעל תוס' יו"ט ערך לאחר השואה שאלת חלום, מתוך סגופים קשים התפלל כי יגלו לו מן השמים בשל מה באה הגזירה הרעה, ענו לו: "בגלל התנהגות של קלות ראש בבית הכנסת ושיחות בשעת התפלה". הובא בספר ובא לציון גואל (עמוד קעו).

לעסוק בתורה ובגמ"ח

איתא בגמ' סנהדרין (צח:) תניא שאלו תלמידיו את רבי אלעזר מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, [אמר להם] יעסוק בתורה ובגמ"ח. ואף שבגמ' הנ"ל הוזכר רק ענין של חבלי משיח, מ"מ בילקוט שמעוני (משלי רמז תתקלב ריש סי' ב) הוזכר שם גם מענין גוג ומגוג, וז"ל הילקוט, אמר הקב"ה לישראל על הר סיני, ישראל בני, אם זכיתם להצפין ולקבל תורתי ולעשותה, אני מציל אתכם משלש פורעניות, "ממלחמת גוג ומגוג", מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנם. ע"כ.

ונראה דמלבד מ"ש בספר כיצד מתמודדים (ח"ב שער ו) לבאר הטעם שיש בכח התורה והחסד להגן מפני היסורין, יש לחדד עוד את הדברים ע"פ מ"ש מהר"ץ חיות (שבת ל:) לבאר מ"ש שם בגמ' ההוא יומא דבעי למינח נפשיה דדוד קם מלאך המות קמיה ולא יכיל ליה דלא הוה פסק פומיה מגירסא, אמר

מאי אעביד ליה הוה ליה בוסתנא אחורי ביתיה, אתא מלאך המות, סליק בדרגא איפחית דרגא מתותיה אישתיק ונח נפשיה. ע"כ. וכתב ע"ז מהר"ץ חיות וז"ל גמ' לא יכיל ליה דלא הוה פסיק פומיה מגירסא. נ"ב הכי פירושו מצינו בש"ס כן דבשעה שאדם עוסק בתורה לא יוכל לפגוע בו מקרה רעה. עיין ב"מ (פז.), מכות (י.). ועיין בתשובת מהר"ם אלשקר בהשגותיו נגד ספר האמונות, שהביא מזה ראיה לשיטת הרמב"ם בספר המורה (פרק נה לשלישי), דלעולם לא אירע ענין רע לצדיקים בשעה שהיו דבוקים ומתעסקים בעבודתו יתברך. עכ"ל. וזה מה שגילה לנו ר"א, שסוד ההצלחה להנצל מחבלו של משיח הוא העסק התמידי בתורה וחסד, משום דאז לא יוכל השטן לפגוע בו ובאנשי ביתו, דלעולם לא אירע ענין רע לצדיקים בשעה שהיו דבוקים ומתעסקים בעבודתו יתברך, עיין ודו"ק כי נכון הוא. וע"ע מ"ש בזה בספרי שמחת יהודה (סוף פרק עב).

יש לחבר את עסק התורה עם החסד

ונראה דמאי דאמרינן יעסוק בתורה ובגמ"ח, דהאי "יעסוק" קאי גם על גמ"ח, ולא רק על התורה, והיינו שהגמ"ח יהיה ממש עסק, כאדם שעסוק במלאכתו, שאינו פנוי לשום דבר, כך גם החסד הנ"ל יהיה בקביעות חוק ולא יעבור. וזכורני שגם הח"ח העיר כן באחד מכתביו. וכן גדר של עסק התורה צריך שיהיה ממש כעסק מלאכה.

ונראה שעיקר הרבותא בזה, שאף שקשה לצרף את שני הדברים יחד, את עסק התורה ועסק הגמ"ח, דמי שעוסק

בתורה אין ראשו פנוי לעסק של חסד, ומי שעסוק בחסד קשה לו להתפנות לעסק התורה, ואם בכל זאת הוא עוסק בתורה ובחסד, אז מובטח לו שהוא ניצל מחבלי משיח. ומי שמזכה את הרבים ע"י שעורי תורה או קביעת חברותא, זוכה ע"י זה, גם לתורה וגם לחסד. וכמו שדרשו חז"ל (סוכה מט:). על הפסוק ותורת חסד על לשונה. וכי יש תורה של חסד ותורה שאינה של חסד, אלא תורה ללמדה, זוהי תורה של חסד. שלא ללמדה, זוהי תורה שאינה של חסד. ומצאנו הרבה ממאמרי חז"ל שיזכרו את שניהם יחד, עסק התורה והחסד. ונלע"ד דזהו כוונת דוד המלך ע"ה באומרו (תהלים כג, ו) אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ה' לאורך ימים, ור"ל שאע"פ שאני עוסק ורודף אחר החסד, אפ"ה אני עוסק גם בת"ת ויושב ועמל בבית ה', ואין אחד מפריע לי מלקיים את השני. וע"ע מ"ש בזה בשו"ת ברכת יהודה (ח"ג בענינים שונים סי' ג). ע"ש.

צריך לרדוף אחר מעשה הצדקה והחסד אף שע"י זה נגרם לו להיות נרדף

בספר ח"ח עה"ת בפרשת ראה האריך לבאר את מה שאמר דוד המלך ע"ה בספר תהלים (כג, ו) אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ה' לאורך ימים, ר"ל שאף אם החסד גורם לי לרדיפה והפרעה, אפ"ה יש להדבק במדה זו. ע"ש. (וכמובן שיש להתייץ בזה עם רבותיו לדעת את הגבול בזה, שלא יהיה על חשבון שלום בית וחינוך בניו).

סיפר לי ידידי ה"ה א' זכאי נר"ו שבהיותו מארגן ומנהל גמ"ח גדול, רצה להפסיק עם מפעל זה, מאחר ודבר זה גורם לו הרבה טרדות ובזבוז זמן (כביכול), אולם לפני שעשה מעשה הלך להתייעץ בזה עם רבו, ראש ישיבת כף החיים הגרי"ח סופר שליט"א, ולהפתעתו שמע מרבו שלא רק שאסור להפסיק ממפעל חשוב זה, אלא אדרבא יש להגדיל יותר את הגמ"ח, כדי שיהיה אפשרות לעזור לעוד ועוד אנשים.

ולמעשה אף שנראה כביכול שמעשה הצדקה וחסד גורמים לו לטרדות ובזבוז זמן, הנה מלבד השכר העצום שיש בזה, נראה ברורה שהרי הוא חוסך בזה את הטרדות של הפרנסה וכיו"ב, ובפרט בטרדות הרבות שיש בדור האחרון דור של עקבתא דמשיחא. ועיין מ"ש בזה בספר כיצד מתמודדים (ח"ב שער ו). ודו"ק. ונמצא א"כ דכל מאי דעבד לגרמיה הוא דעבד. [תרגום: נמצא א"כ שכל מה שהוא עושה, לעצמו ולטובתו הוא עושה].

וכיו"ב אמרו בגמ' סנהדרין (צט:) אמר רבא כולהו גופי דרופתקי נינהו, טובי לדזכי דהוי דרופתקי דאורייתא. ופרש"י דרופתקי. טרחנין, כלומר כל הגופין לעמל נבראו: טובי לדזכי. אשריו למי שזכה והיה עמלו וטרחו בתורה. ובמסכת אבות (פרק ג' משנה ה) אמרו, כל המקבל עליו עול תורה, מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ. ועוד אמרו בגמ' ב"ב (י.) כשם שמזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה, כך חסרונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, זכה הלא פרוס לרעב לחמך, לא

זכה ועניים מרודים תביא בית. ע"ש מעשה נפלא. ורואים מכל זה, שכאשר האדם טורח או מוציא הוצאות עבור תורה ומצוות, אינו מפסיד מכך מאומה, אלא חוסך מעצמו טרחות והוצאות אחרות, ושכר מצוה בידו, והחי יתן אל לבו.

צריך לעשות צדקה וחסד עם כל עם ישראל ולא רק עם בני אותה עדה או אותו החוג וכיו"ב

בפרשת ראה (יד, יח) הוזכר שהחסידה היא בכלל העופות הטמאים, והדבר צריך ביאור שהרי אמרו רבותינו (חולין סג.) למה נקרא שמה חסידה, שעושה חסידות עם חברותיה, וכן כתב רש"י בפרשת שמיני (יא, יט). וא"כ הלא דין הוא שהחסידה תהא עוף טהור, שהרי לפי הרמב"ן כל טומאתם של העופות היא משום האכזריות היתירה שיש בהן. וע"ע מ"ש בזה בספר מו"נ (ח"ג פרק מח), ובספר החינוך (מצוה עג קמח קנג), ובספר חפץ חיים (סי' פז אות ו ס"ק יז) להגר"ח פלאג'י זצ"ל.

וראיתי בספר מעינה של תורה (ויקרא יא, טו) שביאר בשם חידושי הרי"ם שרבותינו דייקו שעושה חסד דוקא עם חברותיה, ומשמע שעם אחרות אינה עושה חסד, ולפיכך עוף זה טמא הוא. והוסיף, שבעניני מזונות אין להפלות בין חבר לזר. "אין בודקין למזונות". ע"כ. ומכאן יש ללמוד מוסר השכל שאין לעשות חסד רק עם בני אותה עדה או אותו חוג וכיו"ב. ואשריהם ישראל שרובם ככולם מרבים בעשיית חסד לכלל ישראל, ועינינו הרואות בערבי חגים ובפרט בערב פסח, את

ארגוני החסד הגדולים שמחלקים מצרכים לכל מאן דבעי.
ישראל אשר בד אתפאר!

בשכר הקווי נזכה לגאולה

ז"ל הילקוט שמעוני תהלים (סי' תשלז) למנצח לדוד מזמור
קוה קויתי ה' ויט אלי, זש"ה ואמר ביום ההוא הנה א' זה קוינו
לו ויושיענו, אין ביד ישראל אלא הקווי כדאי הן לגאולה בשכר
הקווי וכו'. עכ"ל. הובא בספר מדבר קדמות (מע' ק אות טז), וע"ש
מ"ש בזה. ובמדרש רבה שיר השירים (פרשה א סי' לא) איתא,
אמר ר' אידי, מעשה באשה אחת בצידון ששהתה עשר שנים
עם בעלה ולא ילדה, אתון גבי רשב"י, בעיין למשתבקא דין מן
דין, אמר להון חייכון כשם שנזדווגתם זה לזה במאכל
ובמשתה, כך אין אתם מתפרשים אלא מתוך מאכל ומשתה,
הלכו בדרכיו, ועשו לעצמן יו"ט, ועשו סעודה גדולה, ושיכרתו
יותר מדאי, כיון שנתיישבה דעתו עליו, אמר לה בתי ראי כל
חפץ טוב שיש לי בבית וטלי אותו, ולכי לבית אביך, מה עשתה
היא, לאחר שישן רמזה לעבדיה ולשפחותיה ואמרה להם
שאווה במטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא, בחצי הלילה
ננער משנתיה, כיון דפג חמריה, אמר לה בתי היכן אני נתון,
אמרה לו בבית אבא, אמר לה מה לי לבית אביך, אמרה ליה
ולא כך אמרת לי בערב כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו
ולכי לבית אביך, אין חפץ טוב לי יותר ממך. הלכו להם אצל
רשב"י, ועמד והתפלל עליהם ונפקדו, ללמדך מה הקב"ה פוקד
עקרות אף צדיקים פוקדים עקרות, והרי דברים קל וחומר, ומה

אם ב"ו על שאמר לב"ו שכמותו אין לי חפץ בעולם טוב ממך נפקדו "ישראל המככים לישועת הקב"ה בכל יום, ואומרים אין לנו חפץ טוב בעולם אלא אתה, על אחת כמה וכמה, הוי נגילה ונשמחה בדך". (הובא בספר רני עקרה עמוד מא). ובילקוט איכה (סי' תתקצ"ז) אמרו עוד שאמר הקב"ה ליצחק אבינו אם יש דור שהוא מצפה למלכותי מיד הם נגאלים. ע"כ. וע"ע מה שכתב בזה בספר שיורי טהרה (מע' הק' אות סז). והרמח"ל בתוך נוסח התפלה שתיקן להחיש את גאולתינו (תפלה שז' מספר תקטו) כתב וז"ל ובזכות הקווי שאנו מקוים לראות את גאולתך השלמה וכו', תגלה את מלך המשיח וכו'. ע"כ. כמה מרנין את הלב לראות את גודל שכר מצוה זו של צפיה לגאולה, שע"ז זוכים להגאל גאולת עולם, ומעתה מה מקום להתמהמה, הבה נקבל על עצמינו להתעורר ולעורר את האחרים בענין חשוב זה, שמלבד החיוב הגדול שיש בו, הרי מתן שכרו בצידו שזוכים ע"ז לגאולת עולם, ומי מאיתנו לא זקוק לגאולה זו, וכמה תפלות וסגולות אנו עושים וטורחים כדי להגאל, ולפי מה שגילו לנו חז"ל שבשכר הקיווי אנו נגאלים, א"כ הוא דבר בנקל שאפשר לזכות לגאולה. וכעת מצאתי בספר מבקש אמונה (עמוד עז) שכתב וז"ל ודע כי תקות הגאולה ממתיק כל הדינים, דכתיב (ירמיה יד) מקוה ישראל מושיעו בעת צרה, דהיינו תוחלתן של ישראל שמיחלין ומצפין לישועת ה' זה התוחלת מושיע להם בעת צרתן, וכתיב גדול כים שברך מי ירפא לך, "מי" ר"ת מ'קוה י'שראל, זה דייקא ירפא לך. עכ"ל.

ומרן החיד"א בספר שפה אחת (על ההגדה) הביא את דברי המדרש הנ"ל, וכתב לבאר עפי"ז בשם ספר צמח דוד למהר"י בן דוד, כוונת נוסח התפלה "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח כי לישועתך קוינו כל היום" דר"ל דבשכר שאנו מקווים, אתה גואלנו. ודברי פי חכם חן, ע"כ דברי החיד"א. (הובא בספר אורות החיד"א עמוד 795).

ר' יהודה הלוי זצ"ל בסוף ספר הכוזרי ביאר כוונת הפסוק אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד, כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו (תהלים קב, יד-טו). ר"ל שירושלים לא תבנה כי אם כאשר ישתוקקו אליה בני ישראל תכלית התשוקה, עד אשר יחוננו את אבניה ואת עפרה. ע"כ.

ומרן הח"ח היה מספר עובדא שקרה עם הגאון רבי יוסף דובער זצ"ל הגאב"ד דבריסק, בעת שהחליטו אנשי בריסק להושיב את הגאון הזה על כסא הרבנות בעירם, שלחו מלאכות סגל לווארשא, מקום מושבו של הגרי"ד זצ"ל, למסור לו את כתב הרבנות ולבקשו שיואיל לקבל עליו את המשרה הזאת, אבל הגאון השיב פני המלאכות ריקם ומאן לקבל את ההתמנות. כששבו השלוחים ריקם, החליטו לשלוח עוד הפעם נכבדים מאלה, ובפרוש התנו עם השלוחים, שאם גם עכשיו יסרב, אזי יאמרו לו כהאי לישנא: "ידע נא רבינו, כי שלשים אלף יהודים יושבים ומחכים עליו". וסוף דבר היה, כי מכיון ששמע הגרי"ד את הדברים הללו, צוה למשרתו לתת לו את האדרת ולהכינו לנסיעה לבריסק. ומעתה ק"ו הדברים, אם

הגרי"ד לא השיב ריקם פני שלשים אלף יהודי בריסק בשביל שישבו ויחכו לבואו והסכים לנסוע אליהם, מכש"כ שהמלך המשיח לא ישיב ריקם בקשת כלל ישראל, אם רק באמת ובתמים יחכו לבואו (ספר ח"ח עה"ת עמוד רכט).

ועוד מסופר על הח"ח, שילדיו שיחקו בחוץ מחבואים, והנה בתו התחבאה במחבוא נסתר מאוד שאף אחד לא יכל להרגיש בה, והיא התחבאה היטב היטב שלא יראה, וכך עברה כמחצית השעה ויותר, הילדים שחפשו לשוא התיאשו, ועברו לשחק ביניהם במשחק אחר, לאחר זמן מה יצאה הילדה ממחבואה, ומאוד נפגעה בראותה שהילדים כלל אינם מחפשים אחריה אלא עברו לשחק במשחק אחר, ולשוא היא התאמצה להתחפר במחבואה, היא ניגשה מהר לביתה תוך שהיא בוכה בכי תמרורים, ראה אותה אביה הח"ח, ניגש אליה ואמר לה, מה לך בתי, סיפרה לו הילדה את כל המעשה, שהיא פגועה מאוד על שלא באו לחפש אחריה, ולשוא התחבאה כמעט שעה, הח"ח הרגיעה ונתן לה סוכריה כדי להשתיקה, עברו כמה דקות והנה אשתו של הח"ח רואה את בעלה כשהוא בוכה ומתייפח, היא מהרה לגשת אליו תוך שהיא שואלת, מדוע הנך בוכה? בגלל הילדה, בגלל הילדה, השיב לה הח"ח, תוך כדי בכיה, על מה ולמה? התקשתה הרבנית להבין, לאחר שנרגע הח"ח מבכיו, הסביר לרעיתו מדוע נגע לליבו כ"כ סיפור המחבואים, הוא פתח ואמר, ראי, ילדתנו הקטנה כשעה שלא באו לחפשה, והיא כבר בוכה ונמצאת בצער, הקב"ה בזמן

החרבן הוא כביכול במחבוא כמ"ש ואנכי הסתר אסתיר פני מהם, שהוא ג"כ מתחבא מאתנו זה כמעט אלפים שנה, ואף אחד לא בא לחפש אותו, ולבקש ממנו בכל לב שישוב אלינו, עאכו"כ שהוא בצער, שקועים אנו בהבלי הזמן, ואין איתנו מבקש באמת את בנין ביהמ"ק, וזוהי תוכחת השי"ת ע"י ירמיה (נ, יד) כל מאהבייך שכחוך, אותך לא ידרשו וגו' כי נדחה קראו לך, ציון היא דורש אין לה, מכלל שצריכה היא שידרשנה. (הובא בסדור איש מצליח על ת"ב, עמ' 48-49).

חלק ג

העוסק במצות הבטחון שיש
לבטוח בהקב"ה בעידן של
קולות מלחמה. ודברי עידוד
וחיזוק בענין זה.

מצות הבטחון

צריכים עוד להתחזק בענין חשוב מאד, והוא ענין הבטחון, ובאמת שיש הרבה מה לדבר על ענין הבטחון בכל הנושאים, אך כעת הזמן לדבר על מצות הבטחון בענין ההצלה מהאויבים ימ"ש, והנני להביא בקצרה מ"ש המחברים ז"ל בענין חשוב זה. הנה מצות הבטחון אינה מפורשת בשום מקום בתורה, אולם בפירוש הרמב"ן עה"ת (דברים יח, יג) מבואר שזה נלמד מהפסוק תמים תהיה עם ה' אלוהיך. דהנה זה לשון הרמב"ן וטעם תמים תהיה עם ה' אלוהיך, שנייחד לבבינו אליו לבדו ונאמין שהוא לבדו עושה כל והוא היודע אמיתת כל עתיד, וממנו לבדו נדרוש העתידות לנביאיו, או מאנשי חסידיו, רצוני לומר אורים ותומים, ולא נדרוש מהוברי שמים ולא מזולתם, ולא נבטח שיבאו דבריהם עכ"פ אבל אם נשמע דבר מהם נאמר הכל בידי שמים, כי הוא אלהי האלהים עליון על הכל היכול בכל, משנה מערכות הכוכבים והמזלות כרצונו, מפר אותות בדים וקוסמים יהולל, ונאמין שכל הבאות תהיינה כפי התקרב האדם לעבודתו וכו'. עכ"ל. ומבואר מזה דס"ל לרמב"ן דמפסוק תמים תהיה עם ה' אלוהיך נלמד שצריך לבטוח בה' ולא לחוש לשום דבר מהעתידות.

וגם רבנו יונה (שער ג אות יז) למד מפסוק זה את מצות הבטחון וז"ל ומעלות שלמות הבטחון, שנאמר תמים תהיה עם ה' אלהיך. ע"כ. וכ"כ הרשב"א בתשובה (ח"א סי' תיג) וז"ל ואמנם כתב יתעלה שמו בתורתו, תמים תהיה עם ה' אלהיך, ותמים הכתוב כאן פירושו אצלי כולל האזהרה וההבטחה. הזהיר שלא נשתבש ונחוש להבלי הגוים הקוסמים והמנחשים ואוכלי הדם, בכוונתם הרעה להמשיך להם שדים לא אלה, רק היות תם עם ה', ר"ל לך עמו בתמימות מלשון ואני בתומי הלכתי והבטיח שבעשיית מצותיו ובעבודתו יהיה תמים לא יגע בו רע, מלשון שה תמים, ההיפך מה שיחשבו אותם הטועים, והוא אומרו לאות, כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו. ואולם הבטחון נחלק לענינים לפי הזמנים ולפי האנשים. ודרך כלל לעולם נבטח, כי נלך בטח בלכתנו בדתי התורה השלמה, והיא המצלת מן המקרים והסבות הנסתרות, כאמרו (משלי ז) בשכבך תשמור עליך. וזה כולל פרשת והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי, ופרשת אם בחקותי תלכו, וצדקה תציל ממות שלא מדעת. בנס נסתר כמעשה בתו של רבי עקיבא ומעשה דשמואל ואבלט, כמוזכר בשלהי שבת (דף קנז). עכ"ל.

עוד כתב רבינו יונה בספר שערי תשובה (שער ג אות לב) וז"ל כי תצא למלחמה על אויביך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם (דברים כ, א). הוזהרנו בזה, שאם יראה האדם כי צרה קרובה תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה, כענין שנאמר

(תהלים פה, י) אך קרוב ליראיו ישעו, וכן כתוב (ישעיה נא, יב) מי את ותראי מאנוש ימות. עכ"ל.

ובפירושו על משלי (ג, כו) כתב וז"ל ועוד יחייב ענין הבטחון שידע עם לבבו כי הכל בידי שמים ובידו לשנות הטבעים ולהחליף המזל ואין לשם מעצור להושיע ברב ובמעט, וגם כי צרה קרובה ישועתו לבוא קרובה, כי כל יוכל ולא יבצר מזמה, ונא' שאו שמים עיניכם והביטו אל הארץ מתחת וגו' (ישעיה נא ו). ויבטח בשי"ת בכל עת צרה וחשכה וידע באמת כי הוא רב להושיע מכל צרה, וישועתו כהרף עין, ועל כן יקוה לישועתו, גם אם החרב מונח על צואר האדם, כענין שנאמר הן יקטלני לו איחל (איוב יג, טו). והיא תוחלת אצולה מן הבטחון שהזכרנו ונא' בטחו בו בכל עת וגו' (תהלים סב, ט), פירוש בכל עת גם בעת שהצרה קרובה ולא ידע אדם דרך להנצל ממנה. עכ"ל. והובאו דבריו בספר כד הקמח (ערך בטחון).

והרא"ש כתב באורחות חיים (אות כו) וז"ל לבטוח בה' בכל לבבך, ולהאמין בהשגחתו הפרטית, ובזה תקיים בלבבך היחוד השלם, בהאמין בו כי עיניו משוטטות בכל הארץ, ועיניו על כל דרכי איש, ובוחן לב וחוקר כליות, כי מי שאינו מאמין אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אף באנכי ה' אלקיך אינו מאמין, ואין זה יחוד שלם, כי זה הוא סגולת ישראל, על כל העמים וזה יסוד כל התורה כולה. ע"כ.

וז"ל ספר חרדים (פ"ט דף נח אות כא) ומעלת שלמות הבטחון בו ית', מצוה שנית, שנא' תמים תהיה עם ה' אלהיך (דברים יח,

יג. וכן כתב הרמב"ן שזו מצות עשה שלא נשאל מהוברי השמים החוזים בכוכבים ולא מזולתם מה עתיד להיות, ואם נשמע דבר מהם, נאמין כי הכל ביד ה' מפר אותותם כפי התקרבונו לעבודתו, והכי איתא במסכת פסחים (דף קיג:), ומינה נלמד דמצוה לבטוח בו ית' בכל לב בכל עניני העולם כמפורש בקבלה ברוך הגבר אשר יבטח בה', ארור הגבר אשר יבטח באדם וגו', וכתוב (תהלים סב, ט) בטחו בו בכל עת, וכתוב (משלי ג, ה) בטח אל ה' בכל לבך. (ממנין תרי"ג לרבנו יונה (שם), ולגאון, ור"ש איבן גבירול, ורמב"ן (שם), וסמ"ק (מצות התלויות בלב סי' י דף ח). ע"ש). עכ"ל. וע"ע בספר ראשית חכמה (שער אהבה פרק יב) שהביא עוד פסוקים שנלמד מהם מצות הבטחון.

והגר"א בפירושו על משלי (כב, יט) כתב וז"ל עיקר נתינת התורה לישראל, הוא כדי שישומו בטחונם בה', כמו שנאמר (תהלים עח, ז) וישומו באלהים כסלם וגו'. וגם כן לספר אחר כך לבניהם, כמו שנאמר (שם, ח) למען ידעו דור אחרון. והוא, לפי שעיקר הכל הוא הבטחון השלם והוא כלל כל המצוות. ע"כ.

וע"ע בספר מצות הבטחון לר' שמואל הומינר זצ"ל מה שהאריך בענין מצוה זו (וע"ש שליקט את הפסוקים המדברים על ענין הבטחון), והביא שם בהקדמה בשם ספר משפט צדק (אות ריד) שכתב בשם סבו של מהר"ל מפראג שמקובל בידינו מהקדמונים שאמירת פסוקי בטחון מסוגלים לבטל כל גזרות קשות, והיו אומרים פסוקי בטחון במערכות המלחמה, ושמו

בטחונם חזק בהקב"ה והיו ניצולים, וכן מסוגל הוא לומר פסוקי בטחון לפני משא ומתן בכל עסק שהוא. עכ"ל.

גדר מצות הבטחון

כתב החזו"א בספר אמונה ובטחון (פרק ב) וז"ל טעות נושנת נתאזרח בלב רבים במושג בטחון, שם בטחון המשמש למדה מהוללה ועיקרית בפי החסידים, נסתובבה במושג חובה להאמין בכל מקרה שפוגש האדם והעמידתו לקראת עתיד בלתי מוכרע ושני דרכים בעתיד, אחת טובה ולא שניה כי בטח יהיה הטוב, ואם מסתפק וחושש על היפוך הטוב הוא מחוסר בטחון. ואין הוראה זו בבטחון נכונה, שכל שלא נתברר בנבואה גורל העתיד אין העתיד מוכרע, כי מי יודע משפטי ה' וגמולותיו ית'. אבל ענין הבטחון הוא האמון שאין מקרה בעולם, וכל הנעשה תחת השמש הכל בהכרזה מאתו יתברך וכו'. ע"כ.

אולם אף שאמת הדבר שענין של בטחון הוא להאמין שכל מה שנעשה זה מידו ית', מ"מ בזכות אמונה זו יסורו מעליו הדינים, וכמבואר במדרש שוחר טוב (תהלים לא) וז"ל שכל מי שבוטח בשמי, אני מצילו. אמר דוד הואיל וכך הוא הבטחון שכל הבוטח בד' אתה מצילו, בד' אני בוטח. ובפרק מ אמרו זה שאמר הכתוב ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו, אין ביד ישראל אלא הקווי. כדאים הן לגאולה בשכר הקווי. וכן הוא אומר (איכה ג) טוב ה' לקווי. אמר דוד

מתוך הקווי ויט אלי וישמע שועתי. ובילקוט שמעוני (תהלים רמז תשיט) איתא והבוטח בה' חסד יסובבנו. אפילו רשע ובוטח בה' חסד יסובבנו. ובילקוט ישעיה (רמז תעג) איתא אומר להם הקב"ה בטחו בשמי והוא עומד לכם שנאמר (ישעיה נ, י) יבטח בשם השם. ולמה שכל מי שבוטח בשמי אני מצילו.

והרמב"ן בספר אמונה ובטחון (פרק ג) כתב עוד אמר בטח בה' ועשה טוב, כלומר אעפ"י שאין בידך מעשים, ותדע בעצמך שאתה רשע, עם כל זה בטח בה' כי הוא בעל רחמים וירחם עליך, כמ"ש ורחמיו על כל מעשיו, ר"ל צדיקים ורשעים. נמצא כי המאמין יתכן שיירא שמא יגרום החטא, אבל הבוטח אינו ירא שמא יגרום החטא. ורבינו יונה (משלי כט, כה) כתב ובוטח בה' ישוגב מן הצרה בשכר הבטחון, אעפ"י שהיתה הצרה ראויה לבוא עליו, והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו, פרוש גם כי העונות רבו למעלה ראש, הרבה עמו פדות. וכך כותב גם רבנו בחיי בספר כד הקמח (ערך בטחון ד"ה ומצינו). וכן מפורש בספר העקרים (מאמר רביעי פרק מו) וז"ל, אמר הכתוב (תהלים לב, י) והבוטח בה' חסד יסובבנו, כלומר אף אם אינו ראוי מצד עצמו, מדרך הבטחון להמשיך חסד חינוס על הבוטחים בה'.

ובספר ראשית חכמה (שער האהבה פרק יב) כתב שהבוטח בה' ראוי הוא שחסד יסובבנו. וביאר כן מאמר הכתוב (תהלים כא, ח) כי המלך בטח בה' ובחסד עליון בל ימוט. ע"ש. והמהר"ל בנתיבות עולם (פרק אהבת ה' פ"א) כתב כאשר בא דבר מה על

האדם שהוא נראה רע, והוא בוטח בו יתברך, ה' יתברך מהפך אותה לטובה מצד הבטחון בו יתברך. גם בספר תניא (אגרת הקדש סימן יא) כתב ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגלוי.

ומסופר על אדם אחד שבא אצל הצמח צדק והתחנן אליו שיעזור רחמים על חולה מסוכן ח"ו, ענה לו חשוב טוב יהיה טוב. ומשמע מדבריו שעצם המחשבה לטובה, כלומר הבטחון בה', יביא לתוצאות טובות בטוב הנראה והנגלה.

וככל דברינו הנ"ל מבוארים הדברים להדיא בדברי החזו"א גופיה שכתב שם בסוף פרק ב וז"ל יש עוד ממדת הבטחון, כי על הבוטח שורה רוח הקדש ומתלווה עמו רוח עוז המבשרו כי אמנם יעזרהו ה', וכמו שאמר דוד המלך ע"ה אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי אם תקום עלי מלחמה וגו', וזה ענין מתחלף לפי מעלת הבוטח ורב קדשו. ע"כ. גם בקונ' הבטחון להרב אברהם טשערסקי האריך לבאר שמצות הבטחון היא לבטוח בה' ית' שיעזרהו בדרך הטובה ביותר, באופן הפרטי שהוא ית' יודע שצריך, ואעפ"י שאינו ראוי לה. ומ"ש החזו"א בספר אמונה ובטחון (שם) טעות נושנת נתאזרחה בלב רבים במושג בטחון וכו', הנה החזו"א גופיה בסוף דבריו כתב כי על הבוטח שורה רוח הקדש וכו'. והרב הגאון רבי בימין זילבר זצ"ל העיר שדברי החזו"א זצ"ל באותו מאמר נכתבו כרשימות בלבד, ולא הכינם לדפוס בהערכה ונסוח סופי, ולכן א"א לעשות דיוקים בלשונו, מאחר שגם הוא

לא כיון לכתוב מאמר מקיף על עניני בטחון. ע"כ. וע"ש עוד
מה שהאריך בזה. (מובא בספר ישועות ישראל פרק טז אות מה).

סגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים

ז"ל הגר"ח מוולאזין בספר נפש החיים (שער ג פרק יב)
ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה, להסיר ולבטל מעליו כל
דינין ורצונות אחרים, שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום
רושם כלל, כשהאדם קובע בלבו לאמר, הלא ה' הוא האלקים
האמיתי, ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם וכל
העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו,
ומבטל בלבו בטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון
בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך
הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יבטלו מעליו כל
הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל.
עכ"ל. ובהקדמה לספר אמונת ישראל הובא שהגר"ח מבריסק
סיפר שבמאמר התחזקות זה של נפש החיים עבר את
המלחמה בשלום, וכשנתפס בנו הגרי"ז לצבא יעץ לו לשנן
מאמר זה וניצל מהם.

וכיו"ב כתב בספר ראשית חכמה (שם) וז"ל ומתנאי
הבוטח הוא שישתכל וידע שהבורא רואה את לבו אם בטחונו
בו שלם אם לאו. ע"כ. וע"ע מ"ש בזה בספר חובות הלבבות
(שער הבטחון פרק ג בהקדמה השנית). וע"ע בשו"ת ברכת יהודה (ח"ז

בעניינים שונים שער ג סי' א) שכתבתי את המצוות שיש לקיימם בשעת מלחמה.

ועת צרה היא ליעקב "וממנה יושע"

הסטייפלר זצ"ל בספר ברכת פרץ (פרשת שמות) האריך להוכיח את הענין שבמה שאדם רוצה להרע לחברו, בו הוא ניצל ומתרומם. וע"פ זה ביאר את מה שנוגע לפרשת שמות, שהרי בפ"ק דסוטה דף יב מבואר שגזרת כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו שגזר פרעה, היה בשביל שאיצטוגנינו אמרו לו שמושיען של ישראל במים הוא לוקה, ומתוך הפחד הגדול מאיש זה, שעתיד להציל את ישראל, גזר על כל הבנים להטביעו. ביאור, ואף על עמו גזר ע"ש בגמ', והכל כדי להפטר מאיש הזה דהיינו ממושה, ולבסוף היה שבת פרעה עצמה הצילתו, ופרעה עצמו גידלו בביתו, ואותה גזרה שגזר היאורה תשליכוהו, היא היא היתה הסבה שע"י זה מצאתהו בת פרעה, ותביאהו לביתה ותגדלהו כבן, וכ"ז ללמדנו שכל מעשה אנוש ותחבולותיו, לא יועילו להזיז אפילו זיז כל שהוא, ממה שנגזר בשמים. ולא עוד אלא שאותן פעולות שעושה למען השגת רצונו, הן הם סבה לשיהי' כמו שנגזר עליו באמת, וכן אחז"ל גלוהי דב"נ אינון ערבין ליה, באתר דמתבעי תמן מובילין יתי. ע"ש. והרה"צ רבי חזקיה קצבורג שליט"א הביא עוד דוגמא לזה, מן האחים שמכרו את יוסף לעבד, כדי שלא יחול חלומו, וכמ"ש "המלך תמלך עלינו אם משול וגו'", והנה דוקא מעת מכירת יוסף החלה המלוכה, והחלום שלו מתחיל להתגשם.

וכן הדברים קשורים לזמנינו, שמתוך הצרה דוקא תבוא הישועה, כיון שחז"ל אמרו אם ראית דור שצרותיו רבות כנהר, חכה לו (סנהדרין צז). ולפי"ז אדרבא הקב"ה מחיש את גאולתנו מהר, ולא רוצה שזה יתארך, לפיכך מאיץ את הצרות כדי לגמור את החשבון.

ועת צרה היא ליעקב "וממנה יושע" (ירמיה ל, ז). דהיינו מתוך הצרה גופא תצמח הישועה (שפת אמת פרשת ואתחנן ד, ז, הובא במעינה של תורה), ובהגדה אנו אומרים, שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו "מידם", ר"ל שהקב"ה מגלגל ומסבב שהתשועה של ישראל תהיה "מידם" של המשעבדים עצמם (עיין בספר חזו"ע פסח על ההגדה עמוד נא), ולגבי זמננו הכוונה היא, שמחמת מעשה אכזריות של הגויים נגמרת מהר זכותם, וממילא אנו נגאל, ונמצא שהקב"ה מצילנו מידם דייקא, שעל ידם (שהוא מעשה אכזריות הנוראה) תבוא הגאולה. ושו"ר במצודות (שם) שכתב וז"ל ועת צרה. אז (ר"ל בעת בוא גוג ומגוג, ע"ש היטב, ודו"ק) יהיה עת צרה לישראל, אבל מן הצרה ההיא תצא לו עוד תשועה. עכ"ל. ונראה ביאור דבריו כמ"ש בס"ד, שאף שתהיה צרה גדולה בזמן בוא גוג ומגוג, מ"מ ע"י זה תצמח ישועה גדולה, כי אז יגמר החשבון של כל הצדדים ותבוא אחרי זה הגאולה, נמצא שדוקא מתוך הצרה תצמח הישועה.

ועיין בספר מרגליות הים (סנהדרין צח. אות ז) שפירש את מ"ש שם בגמ', אמר רבי יוחנן אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב, בשם ספר אל עם ה', שלסדרי הגאולה ישנן

שתי דרכים או כולו זכאי מצד ישראל עם קדשו, או כולו חייב מצד העמים הנוגשים ורודים בנו, ואז ישלם סאתם, ועל זה נאמר לא בצדקתך וגו', כי אם ברשעת הגוים האלה וגו'. ע"כ.

והנה כעת שהתקיימו בנו כל הסימנים שאמרו חז"ל (סוף סוטה, ובסנהדרין צז.) על עקבתא דמשיחא, וע"ע התם בגמ' סוטה שאמרו שהמלכות תהפך למינות, וזה קאי על הזמן הזה שיש מלכות לישראל, אך הוא נהפך למינות, וע"ע מ"ש הגר"א בספר אבן שלמה (פרק יא סק"ה) שלפני ביאת משיח צדקנו ערב רב שבתוכנו ישלוט, וע"ע בקובץ מאמרים לר"א וסרמן הי"ד (עמוד צא), ובספר ח"ח עה"ת (עמוד עו), וכל אלו סימנים מובהקים ביותר שאנו ממש לפני ביאת משיח צדקנו, והקב"ה רוצה לגמור את כל החשבון, הן לגבי בני ישמעאל (שכר המילה), והן לגבי עם ישראל שיחזרו בתשובה, ולפיכך הקב"ה מעורר את הבריאה ע"י ריבוי הצרות, כדי לגמור את החשבון.

הח"ח היה ממשיך את זה לבעל חנות שהיה תמיד מוכר באשראי, וכאשר החליט לסגור את החנות, שם שלט שהוא לא מוכר יותר באשראי, וכן הוא הדבר לגבינו, שבכל הדורות הקב"ה נתן זמן לתקן את הדברים, אך כעת שאנו עומדים לפני ביאת משיח צדקנו שהוא סגירת החשבון, אין אפשרות לתת יותר זמן, והכל נסגר. (ספר ח"ח עה"ת פרשת בהר עמוד רעו). וע"ע בקובץ מאמרים לר"א וסרמן הי"ד (עמוד קיז אות יח).

נמצא שדוקא ע"י ריבוי הצרות תבוא הגאולה, שאין הקב"ה חפץ באריכות הגלות, דשכינתא בגלותא, לפיכך עושה

הקב"ה את כל הדרכים איך לגמור מהר את החשבון לטובתינו, לפדות את נפשינו ורוחינו. ועיין בספר השל"ה הקדוש עה"ת בסוף פרשת בלק שכתב וז"ל וכבר כתבתי כי הגלויות מכפרים ומזככים, על כן הקללה היא ברכה, גם הגלויות מעוררים לתשובה, ואז מתהפך גם כן קללה לברכה ע"י התשובה וכו'. עכ"ל.

ריבוי הצרות הוא הסימן לכילוי כוחם של האוייבים

ובספר כלי יקר (סוף פרשת שמות) כתב וז"ל, כי מהידוע שכך היא המדה שבכל יום סמוך לעלות השחר החושך מחשיך ביותר מן חשכת הלילה, ואח"כ אור השחר בוקע ועולה. וכן רוב החולים סמוך למיתתם הם מתחזקים ויושבים על המטה ומבקשים לאכול, ואח"כ המות גובר. וכן בימות החורף סמוך לעלות השמש הקור הולך וגובר, ולבסוף הוא מנוצח מן השמש. וזה דבר טבעי כי כל דבר טבעי המרגיש שבא כנגדו איזה דבר הפכי לו הרוצה לבטל מציאותו, אז הוא מתחזק ביותר כנגד מתנגדו, וימאן לענות מפניו, ופועל בטבעו כל אשר ימצא בכחו לפעול, ולבסוף הוא מנוצח, כי גבר עליו ההפך, כך הוא בכל הדברים שהזכרנו. כמו כן מה שהרע פרעה לישראל עכשיו יותר ממה שעשה לשעבר, זה מופת חותך שקרב קצו, וזמן הגאולה קרבה לבטל כל פעולותיו של פרעה, ע"כ הוא רוצה להתחזק בפעולותיו, זה מה שאמר עתה תראה, במלת עתה תירץ לו על מה ששאלו למה הרעותה וגו', לפי שעתה הגיע הזמן שיהיה מוכרח לשלחם ולגרשם, על כן הוא רוצה

להתקומם עליהם ביד חזקה, וזה מופת כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות. עכ"ל. וכן הוא לגבי דורינו שריבוי הצרות הוא הסימן לכלוי כוחם של האוייבים. ובספר ח"ח עה"ת בסוף פרשת בהר (עמוד קעח במעשי מלך ד"ה מלחמת הטומאה וכו') כתב שכיון שדורנו הוא סוף הגלות לכן הרע משתולל. ע"ש. וכיוצא בזה כתב המדרש שמואל על אבות (פ"ה משנה ד ד"ה והחסיד), הובא שם בתוס' יו"ט.

חלק ד

דברי חיזוק אודות מלחמת

"חרבות ברזל" שאנו

נמצאים בה' ירחם ויציל

דברי חיזוק אודות מלחמת "חרבות ברזל"

הקדמה

הנה בשנת תש"ע הדפסתי את הקונטרס הנוכחי, ובאותו זמן התקשר אלי ת"ח אחד (החפץ בעילום שמו) ואמר לי שאחד הצדיקים הנסתרים מבעלי ראייה עבר על הקונ' והתחזק ממנו, **אולם ביקש להודיעני שכל דברי חז"ל בענין מלך פרס וחיילותיו הנ"ל יתחילו בעוד שתי שמיטות**. ואנו עדים ורואים כעת שאכן אלו ממש דברי נבואה לכל מה שקורה עמנו בשעה זו לאחר שתי שמיטות. [ושמעתי מפי כמה גדולים שעד מוסף של שמחת תורה באמירת "איה" הנאמרת בקדושת כתר יתנו לד', עדיין שייכים לשנה הקודמת, וכמ"ש בספר בן איש חי (שנה א' פרשת וזאת הברכה הלכה ב) שאע"פ שנמסרו הפתקין יש עוד זמן להצלה עד יום ח' עצרת. ע"ש. ועכ"פ הוא לא אמר שמיד לאחר השמיטה יחול הדבר, אלא שמאחר ובשנה שהדפסתי את הקונ' (בשנת תשי"ע) זה היה מוצאי שביעית, לפיכך הוא אמר שזה יתחיל לאחר שתי שמיטות, אך לא נקב בתאריך מסויים].

ובאותו זמן שהדפסתי את הקונ' היה לי קצת חולשת הדעת שלא ראיתי את ההתלהבות מהצבור לקונ' זה, וזאת על

אף שידיד ר' פנחס ראובן נר"ו זכה להדפיס אלפיים עותקים מהקו', והכל נגמר בתוך כמה ימים, אולם בעת שקיבלתי את הטלפון הזה היה לי הדבר כמים קרים על נפש עיפה, ובזמנו רשמתי את השיחה הזאת, והאמנתי שהדברים יגיעו, ובאותו בוקר (של שמחת תורה) שהודיעו לי מה שקרה ה' ירחם, מיד סיפרתי לבני הבית את הסוד הזה שהיה כמוס עימדי משנת תש"ע. וכעת נבוא לכתוב את הדברי חיזוק בעניני השעה בחסד ה' עלינו.

ובכולהו עביד שליחותיה ואפילו ביד גוי

לפני כחודש ביום שמחת תורה (שחל בשבת) קמנו בחסדי ה' לבוקר רגיל, אולם לאחר זמן קצר לאחר ששמענו את האזעקות התחילו השמועות להגיע על הטבח הנורא שנעשה בישובים בעוטף עזה, ה' ירחם, וזיכני השי"ת לומר לעצמי ולבני גילי בכמה מקומות דברי חיזוק ועידוד למצבנו עתה, וכדי לזכות את כלל ישראל הנני לבוא במגילת ספר ולכתוב את הדברים, ואף למען יעמדו ימים רבים. וזה החלי בעזרת ה' וישועתו.

ראשית נביא את דברי הזוה"ק בפרשת שמיני (לו:): ע"פ פירוש מתוק מדבש: הרבה שליחים יש לו להקב"ה, ובכולם הוא עושה את שליחותו, ולא מבעיא בידי חיות שאינם בני בחירה, ויש כח בעיניהם לראות סימני החוטא, אלא אפילו ביד גוי שיש לו בחירה, ג"כ עושה הקב"ה שליחותו, והוא

מתעורר מכח מלאכו שבמרום הכופה אותו לייסר את ישראל, זהו שכתוב (דברים כא, יג) ישא ה' עליך גוי מרחוק מקצה הארץ, והם הגלו את ישראל בגזרת הקב"ה. בזמן שהקב"ה נותן השקט ושלוה לאדם, מי הוא שיש רשות להרע לו ולהזיקו ולעשות לו קטרוג מלמעלה, אולם בזמן שאדם חוטא הקב"ה מסיר השגחתו ממנו, ומי הוא שיכול להשגיח עליו לשמור אותו ולעשות לו שמירה, ואז באים עליו השליחים הנז' למעלה ומזיקים אותו. עכת"ד. ונראה ביאור הדברים שהגויים הם בעלי בחירה וחפצים להרוג יהודים, אלא שמאחר והקב"ה משגיח על עמ"י, לפיכך הוא מפר את עצתם ומקלקל מחשבותם, אולם בעת שאדם חוטא והגדיל סאתו, הקב"ה מסיר את השגחתו ממנו, וממילא יש בידם של הגויים למלא את זממם, ה' ירחם! ולא יעזור לא הגדרות ולא הצבא, כי מי הוא שיכול להשגיח עליו ולעשות לו שמירה, וזה מה שנאמר בתורה "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה כי פנה אל א' אחרים" (דברים לא, יח).

וכתב בספר שומר אמונים במאמר השגחה פרטית (פרק י) ודע כשאדם מצטער ע"י אחרים וכ"ש אם אדם מצטער ע"י נכרי ממש, אז מתכפרים בזה עוונותיו ביתר שאת וביתר עוז בלי שיעור, וצער עולה לפני כסא כבודו יתברך שמו יותר מן הכל, ועל כל הכאה השכינה הקדושה כביכול בוכה ומיללת ומצטערת, כמובא בספרים הקדושים, והקב"ה מצייר זאת בפרפורה דיליה לנקום נקמת דם עבדיו לעתיד לבוא, וכ"ש אם

ח"ו בר ישראל נהרג ע"י נכרי, **אז הגם שהוא רשע מתכפרים עוונותיו**, מה שאין כן אם היה נהרג באופן אחר היה כפרתו מעט. ובפרק יא כתב, מן הנצרך שיוצרפו ישראל הקדושים בזה הצער, **ויש נהרגים ח"ו, ויש נשחטים ונשרפים ח"ו, ויש נקברים חיים, ויש נלכדים בשבי** [ודורשי רשומות דרשו מאי דתירגם אונקלוס את הפסוק (בראשית ו, יג) כי מלאה הארץ חמס מפניהם, ארי אתמליאת ארעא "חטופין", ור"ל שהיו חומסין מיד חבריהם מבלי לשלם (והיינו שהגזלן גוזל ומשלם, והחמסן גוזל ולא משלם), אולם מלישנא שכתב התרגום חטופין, יש בזה רמז למה שהחמאס אף חוטף אנשים ה' ירחם, וממשיך התרגום ואומר והא אנא מחבלהון עם ארעא, שהכליון שלהם יהיה עם האדמה, כי מרוב הפצצות שזורקים ועוד יזרקו עליהם, אף האדמה מתקלקלת], הכל לפי ערך תיקון נפשו, והשכינה הקדושה עומדת אצל כל אחד מישראל ובוכה ומיללת עליו, עד שירחם ה' ויראה בעוני עמו, ויאמר לצרת ישראל די.

וע"פ האמור יוצא שהכל נעשה בהשגחה פרטית, והגויים הם שלוחי דרחמנא, ובזה אית לן נחמא פורתא שהעולם אינו הפקר.

וללא ספק שמ"ש רש"י על הפסוק שקראנו בשמחת תורה בפרשת וזאת הברכה (לד, ב) עד הים האחרון, אל תקרא ים האחרון אלא היום האחרון, שהראהו הקב"ה כל המאורעות שעתידין ליארע לישראל עד שיחיו המתים. ע"כ. שהטבח

הנורא שנעשה כעת ביום הקריאה הזו הוא בכלל מה שראה משה רבנו.

אם יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקריה הרי זו דרך אכזריות

וע"פ האמור יבואר כמין חומר דברי הרמב"ם (ריש הלכות תענית) וז"ל, **מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבא על הצבור וכו', ודבר זה מדרכי התשובה הוא וכו', אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקריה, הרי זו דרך אכזריות, וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות**, הוא שכתוב בתורה והלכתם עמי בקרי, והלכתי עמכם בחמת קרי, כלומר כשאביא עליכם צרה כדי שתשובו, אם תאמרו שהיא קרי, אוסיף לכם חמת אותו קרי. עכ"ל. (דברי הרמב"ם הוזכרו כבר בריש חלק ב. ע"ש). ולגבי מצבנו כעת, אם חלילה נאמר שדבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקריה, הרי זו דרך אכזריות, וכפי המבואר בזוה"ק הנ"ל דעביד קוב"ה שליחותיה ע"י הגויים.

ובקובץ אגרות חזו"א (ח"ב אגרת קלב) כתב בכל פגע הריני מורגל להחזיק את האמונה, כי לא נעשה דבר בעולם במקרה, רק על פי השגחתו יתברך, והריני מתאמץ בתפלה להעביר את הגזירה, ולפיכך הריני מתייחס בקרירות להשתדלות, כי ע"פ הרוב אין ההשתדלות ברורה. ע"כ. וכמדומה שאגרת זו נכתבה במלחמת השיחרור שהגבול היה קרוב לעיר ב"ב.

והנה בעת שבאו להרה"צ רבי דוב קוק שליט"א מהעיר טבריא וביקשו ממנו שיאמר דברי נחמה לעמ"י על מה שקורה עימנו כעת, **אמר להם: הקב"ה מדבר אלינו, ואתם רוצים שאני אקרא את זה!**

השבת תובעת את עלבונה

הגאון בעל ערוך לנר כתב בספרו מנחת עני (פרשת האזינו עמ' תפה-תפז) שבשנה שחל ר"ה ביום שבת, שנה זו או תהיה קשה ביותר או טובה ביותר, והטעם לכך שבתחילת השנה השופר הוא הסנגור של עמ"י, אולם כשחל ר"ה בשבת איך ימצא לנו זכור להצדיקנו ביום הדין, אכן לזה בא השבת שהיא הבת זוגה של עמ"י, להיות סניגור בעדינו לפני מלך מלכי המלכים, והשבת יוצאת ובאה לפני כסא כבודו, ובזכות שישראל משמרים השבת כראוי הקב"ה מוחל עונותיהם, אבל כל זה דוקא כל זמן שישראל מקיימין את השבת, **אבל כשאין משמרים את בת זוגם כראוי ואדרבא מחללין את כבודה ברבים, איך תעשה השבת סניגור להצדיק משפטינו, הלא תעשה קטיגור, ועל כן כשרז"ל אסרו לתקוע בשבת הוי כדי להרחיק מחילול שבת משום גזירה שמא יעבירו ד' אמות בר"ה (עיין ר"ה כט:), אבל מי שמחלל כל השנה את השבת בטלטול, הלא אז לא לבד שלא נעשה סניגור לפנינו, אלא אחרי שלא איערבב שטן, שוב צריכים לדאוג לדברי רבי יצחק כל שנה שאין תוקעין בתחלתה מריעין לה בסופה (ור"ה טז:). עכת"ד.**

וכאן שהמסיבה היתה עם חילול שבת קודש, ה' ירחם, השבת תבעה את עלבונה! ובאמת ששמענו על הרבה ישובים ששומרים שבת, שהמחבלים דילגו עליהם ולא ארע להם שום פגע.

ובמו אזני שמעתי מבחור אחד שהיה שם בתוך המסיבה הנ"ל שהיה בה חילול שבת ושאר מרעין בישין ה' ירחם, שבעת שהמחבלים הרגו שם מאות בחורים ובחורות והיו מחפשים אחר עוד אנשים כדי להורגם, הוא התחבא תחת אחד הרכבים שעות רבות, ואז הוא אמר רבונו של עולם אם תציל אותי מידי המחבלים המרצחים אני מקבל על עצמי לשמור את השבת עד השעה שתיקח את נשמתי, כי אני יודע שהשבת תובעת את עלבונה.

ועוד שמעתי על איזה בחור שבא לקבל ברכה מאיזה ת"ח גדול לקראת שנה החדשה, ובראותו שאינו שומר שבת, אמר לו כדי שתחול הברכה, עליך לקבל לשמור לפחות ארבע שבתות, והבחור הנ"ל נענה בחיוב. והנה בעת שהגיע שבת רביעית מתחילת השנה והיא השבת שחל בה שמחת תורה, שבה החל כל הפוגרום הנ"ל, הוא היה במסיבה הנ"ל שהתחילה כמה ימים קודם לכן, והנה ביום ששי בשעות הצהריים הודיע לחבריו שהוא לא יכול להשאר שם מחמת חילול השבת שיש שם, ולפיכך הוא נאלץ לנסוע לבית הוריו. ובעונות הרבים הסוף ידוע שחבריו נרצחו והוא ניצל בזכות שקיבל עליו לשמור אף את השבת הרביעית. וכמובן שלאחר

שראה את כל הנעשה קיבל על עצמו לשמור את השבת כל ימי חייו.

וידידי הרה"ג רבי יוסף סעדו שליט"א רב ומו"צ בעיר נתיבות יע"א כתב לי שכיו"ב ממש סיפר לי חברי שאף גיסו היה שם באותה מסיבה רח"ל ביום חמישי, וביום שישי הודיע לחבריו שהוא חוזר לביתו מחמת שהוא שומר שבת, וב"ה ניצל ממות בזכות השבת. וכן שמעתי מגיסתי שאף חברתה קנתה כרטיס למסיבה הזו, ולאחר מכן היתה באיזה שיעור וקבלה על עצמה לשמור שתי שבתות ובעבור כך נמנעה מלילך למסיבה הנ"ל וב"ה גם חייה ניצלו. וסיפור נוסף שמעתי מידידי ת"ח מאשדוד, שסיפר שהיתה איזו נערה שהתחילה להתחזק ועדין לא היתה שומרת שבת כלל, אמנם ישנה רבנית שמחזקת את הבנות באשדוד והיא נוהגת לעשות "עונג שבת" לאחר הסעודה ובאות בנות ומתחזקות, ואותה הנערה היתה אותה השבת ה"משמרת" שלה בצבא בתור "תצפיתנית" בגבול עזה (אשר הוכו רבות רח"ל באותה החדירה מחטופים ונרצחים כידוע), והיא בחושבה שבאותה שבת של שמיני עצרת יהיה "עונג שבת" עם אותה רבנית החליפה את המשמרת שלה עם חברה אחרת [ובאמת שבאותה שבת לא היה שיעור כלל מחמת שהיתה שמחת תורה], ואותה חברה שהחליפה עמה נרצחה הי"ד והיא נצלה בעבור שרק קבלה על עצמה לבוא לשיעור תורה ולשמור שבת. והוא פלא. וסיפר לי ידיד נוסף שהוא מוסר שיעורים מדי יום ביומו במושב "יכיני" שגם אליו נכנסנו המחבלים, שהם

קבלו על עצמם לפני כמה חודשים בודדים לעשות שער בכניסה ביום השבת כדי שלא יכנסו רכבים ביום שבת, ובזכות זה ניצלו שהמחבלים לא יכלו להכנס עם רכבם אלא באופן רגלי, והצליחו להכנס לכמה בתים בודדים בכניסה עד שנעצרו ע"י אנשי הצבא בס"ד, ועי"כ ניצלו מטבח גדול הרבה יותר ומאסון גדול. ובטוחני שעוד נשמע סיפורים לרוב בכחה של השבת, כי היא מקור הברכה. ע"כ.

עוד הוסיף הרב הנז' במכתב שני: וגם במצות השבת, שמעתי משם רב גדול שכשלוש מאות וחמישים אלף איש קבלו עליהם שמירת שבת, אינני יודע אם לצמיתות או שעכ"פ לשמור שבת אחת, אבל בכל ענין דבר גדול הוא, ואנשים רבים שמתחילים לשמור שבת מחולקים להם "ערכות שבת" הכוללים פלאטה מיחמים וכיו"ב כפי ששמעתי באזניי, וגדולה היא זכות השבת שתלך אצל קונה ותבקש רחמים על עם ישראל, שאלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון (שבת קיח.). ועוד שמעתי מהרה"ג גואל אלקריף שליט"א שסיפר לו אבא למשפחה חרדית מבני ברק, אודות בנו שנתרחק קצת מן הדרך ויחד עמו בחורה נוספת ממשפחה חרדית שאף היא נתרחקה מן הדרך, שהיו חיים יחד, ומ"מ אמרו לעצמם הנה אע"פ שאנחנו עושים כאשר עולה על רוחנו, מ"מ נחזיק בשמירת השבת ולא נחללה כאשר היינו רגילים מבית אבא. וכך היה, שהיו חיים יחד והיו שומרים שבת. ולימים הם הלכו יחד למסיבה הידועה בשמחת תורה, והיו שם

ביום חמישי, ובערב שבת חככו בדעתם מה יעשו האם יחזרו הביתה או לא, שהרי קבלו על עצמם שמירת השבת, והבחורה הנ"ל היה בדעתה לחזור הביתה ולא להשאר, אמנם אנשי המסיבה ששמעו ספיקם השפיעו על הבחור שישארו, שהרי עיקר העיקרים יהיה בשבת ולא כדאי להם לפספס וכו', עד שנשתכנע הבחור להשאר שם והבחורה גם נשארה עמו. והנה כאשר הגיעו המחבלים בבוקר, הגיע אליהם אחד המחבלים ימש"ו, ואמר להם בעברית צחה: "אתכם אני הורג בסכין" ור"ל באכזריות יתירה), כששמעה הבחורה את דבריו הנ"ל התחילה לבכות בכי גדול, ופנתה אל הבחור ואמרה לו "אתה רואה, הכל בגללך, אמרתי לך שנשמור שבת ונלך הביתה" וכו', וכששמע זאת המחבל הארור, שאלה "מה אמרת? שבת? אתם שומרים שבת?. תדעו לכם, אני עובד עם היהודים, וכל יהודי שהוא שומר שבת יש לו אור על הפנים וניכר הדבר על פניו, ואז פנה אליהם ואמר להם תסתכלו אליי, ואחר שהתבונן בפניהם, אמר הנה אמת נכון הדבר שניכר על פניכם שאתם שומרים שבת, לכן תברחו מכאן מהר. וכך היה שניצלו מן התופת הגדולה ונשארו בחיים בזכות שבת קודש. ע"כ דברי ידידי הרב יוסף סעדו.

וכאן המקום לציין מה שהתפרסם בצבור מדברי ספר יערות דבש (חלק א דרוש ה) שבלעם רצה לקלל את עמ"י, אבל הקב"ה הפר את עצתו ולא כעס בכל הימים האלו, וזהו ע"י השופר שנהפך לרחמים ואינו כועס בכל ימים אלו, והושם

לחוק שבימים אלו אין הקב"ה כועס כלל, ולכך ימים אלו מסוגלים לשוב, וזה שצעק בלעם איך אקללם, לא הביט און ביעקב וכו', ותרועת מלך בו (במדבר כג, כא), כי ע"י התרועה מהפכים הרוגז לרחמים. ובאמת אצלנו בעונותינו הרבים קרה עצת בלעם שאמר לבלק: איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים (שם כד, יד), **והיינו אחרית יו"ט שהוא שמחת תורה, שאז בעונותינו הרבים השטן שולט ונעשית כמעט עצת בלעם בעונותינו הרבים, שיש בו תערובות אנשים ונשים בחורים ובתולות ירקדו כאילים, ושערים ושועלים ירקדו שם, ונעשית בעונותינו הרבים פירצה גדולה, מאבדים כל טובה שזכו בימים נוראים כאלה, וי, היא עצת בלעם לעשות באחרית הימים, ומר ורע עלי הענין לעשות כן בגמר של תורה, אשר התורה חוגרת שק על דבר זה. ע"ש.** והשתא בשתא דנן שנחסרה הזכות של תקיעת שופר ביו"ט הראשון, וגם היו מרקדים שם ביערות סמוך לעוטף עזה אנשים ונשים בחורים ובחורות ביום שמחת תורה שחל בשבת, מצאה מידת הדין מקום לקטרג, ונעשה מה שנעשה שמתו שם בעונותינו הרבים מאות בחורים ובחורות, ה' ירחם! וללא ספק שהרב הנז' לא בא לשנות מפשט המקרא שנבואת בלעם תתקיים באחרית הימים והיינו בסוף הגלות, אלא שהוסיף שזה יהיה באחרית יו"ט שהוא שמחת תורה.

והצר לך בכל שעריך עד רדת חומותיך הגבוהות והבצורות אשר אתה בוטח בהן

הנה הרה"ג רבי יעקב ישראל לוגסי שליט"א כתב בהסכמתו לקונ' שהטעם שלא מתעוררים מאיום זה (של נשיא איראן), משום שבוטחים בכח הצבא. ע"ש. והם ממש דברי נבואה למה שקורה עמנו כעת, שראינו במו עינינו את אפיסת כוחי ועוצם ידי, וכבר נאמר בקללות בפרשת כי תבא והצר לך בכל שעריך עד רדת חומותיך הגבוהות והבצורות אשר אתה בוטח בהן בכל ארצך אשר נתן ה' א' לך (דברים כח, נב). והיית לשמה למשל ולשנינה בכל העמים אשר ינהגך ה' שמה (שם, לו). בניך ובנותיך נתונים לעם אחר ועיניך רואות וכלות אליהם כל היום ואין לאל ידיך (שם, לב). והיית משוגע ממראה עיניך אשר תראה (שם, לד).

עבור הגאולה צריכים את האחדות

ונראה עוד טעם למה שקרה כעת בעמ"י, שמאחר והיה פילוג גדול בעם ישראל וזה דבר המעכב את הגאולה, לפיכך גלגל הקב"ה את הדבר הזה שגרם לאיחוד הלבבות. (והשיא של פירוד לבבות היה בליל כיפור, בעת שהתפללו ברחובה של עיר בעיר ת"א ובאו אינשי דלא מעלי וסילקו את המחיצות שבין האנשים לנשים, אולם לאחר ימים ספורים מידה כנגד מידה באו שונאי ישראל והסירו את הגדרות שבין ארץ ישראל לרצועת עזה, וקרה מה שקרה ה' ירחם!).

כי הנה אמרו חז"ל בבראשית רבה (צח, ב) על הפסוק ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר

יקרא אתכם באחרית הימים (בראשית מט, א) וז"ל ורבנן אמרי צוה אותן על המחלוקת, אמר להון תהיו כולכון אסיפה אחת. הדא הוא דכתיב (יחזקאל לו, טז) ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה ולבני ישראל חברו (חבריו קרי), חברו כתיב, "נעשו בני ישראל אגודה אחת, התקינו עצמכם לגאולה", מה כתיב אחריו ועשיתי אתכם לגוי אחד וגו'. עכ"ל. וז"ל השל"ה הקדוש האספו ואגידה וגו'. ביקש לגלות להם את הקץ. על כן אמר לשון האספו, כי אי אפשר להקץ שיבא כשיש ביניכם שנאת חינם, רק צריכים אתם להיות כולכם באסיפה אחת ובאגודה אחת וכו'. ע"כ. ומצאתי כתוב בשם רבי יעקב אבוחצירא זצ"ל שמתוך שנסתם ממנו הקץ, התחיל לומר להם במה הוא תלוי, בשלום ובאחווה שישדרו ביניהם. שאמרו שגדול השלום, שעבורו אין מדת הדין נוגעת באדם (תנחומא צו, ז) ואין השטן נוגע בו (ספרי נשא מב), ולא גלו אבותינו עד שהניחו השלום ותפסו במחלוקת. והוא ניתן לבעלי תשובה, ככתוב שלום שלום לרחוק ולקרוב, ואין הקב"ה מנחם את ירושלים אלא בשלום, ועל ידו תבוא הגאולה. וזהו "האספו... הקבצו", עם התיבות וכללותם גמטריא "משיח". עכ"ל.

ובמדרש תנחומא פרשת נצבים (אות א) אמרו וז"ל בנוהג שבעולם, אם נוטל אדם אגודה של קנים, שמא יכול לשברם בבת אחת. ואלו נוטלן אחת אחת, אפלו תינוק משברן. וכן את מוצא "שאין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת", שנאמר, בימים ההמה ובעת ההיא נאום ה' יבואו בני ישראל

המה ובני יהודה יחדיו וגו' (ירמיה נ, ד). כשהן אגודין, מקבלין פני שכינה. עכ"ל. וכן הוא בילקוט שמעוני (עמוס, סי' תקמט). וז"ל מהר"ש אבוהב בספר הזכרונות (זכרון עשירי פרק שישי) ואין לדבר המעכב את הגאולה כחסרון השלום ומעוט האחוה, ועתה יראה הנוקם והנוטר והמשים דמי מלחמה בין איש ובין אחיו ובין קהל לקהל, מה יהיה משפטו ומעשהו, והרי זה מעכב את תשועת ה' ועוזו ונפלאותיו אשר יעשה. עכ"ל. ובספר המדות לר"נ מברסלב ז"ל כתב (בערך אמונה אות ג) שע"י אחדות שיהיה בישראל יבוא משיח. ע"ש. ושמעתי מידידי הרה"ג רבי אהרן ברוכים שליט"א שאמר שעל הפסוק ויחן שם ישראל (שמות יט, ג) שדרשו רבותינו כאיש אחד בלב אחד (מכילתא, הובא שם ברש"י) מרמז למה שכתבנו כאן, ד"ויחן שם", הם אותיות "משיחנו", שמשיח צדקנו יבוא רק בתנאי של ויחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד, ודפח"ח.

צא ולמד ממה שאמרו חז"ל במדרש רבה ויקרא (פרשה כו) וז"ל דורו של אחאב, אף שהיה בידם עוון ע"ז, היו יורדין למלחמה ונוצחין, מפני שלא היה בהם דלטוריא. דורו של דוד, והיינו בימי שאול, אף שהיה בהן תינוקות, שהיו יודעין מ"ט פנים לתורה, היו יורדין למלחמה ונופלין, מפני שהיה בהן דלטוריא. עכ"ל. וכן הוא בירושלמי (פאה א, א). וע"ע מ"ש בזה בספר שמחת יהודה (פרק לה), ובשו"ת ברכת יהודה (ח"י בענינים שונים שער ב סי' ד).

זהירות בקיום ג' סעודות שבת ובפרט בסעודה שלישית

איתא בגמ' שבת (ק"ח.), כל המקיים שלש סעודות בשבת, ניצול משלש פורענויות, מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנם, וממלחמת גוג ומגוג. ועוד אמרו שם בעמוד ב, שאף ניצול משעבוד מלכויות. וכתב מרן בב"י (או"ח ר"ס רמב) בשם מהר"י אבוהב, הטעם שניצול משעבוד מלכויות, לפי שמקבל עליו עול שבת, מעבירין ממנו עול מלכויות. ע"כ. ולפ"ז כן י"ל לגבי שאר הדברים שמנו חז"ל הנ"ל, שניצול מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנם, וממלחמת גוג ומגוג, לפי שמקבל עליו עול שבת, מעבירין ממנו עול הנ"ל. ועוד יש להוסיף על דברי מהר"י אבוהב שמאחר שיש לפעמים קושי בקיום סעודות שבת, ובפרט בסעודה שלישית וכדלקמן, לפיכך מקבל על כך את שכרו הנ"ל, ועפ"ז יובן מה שאמר רבי יוסי יהא חלקי מאוכלי ג' סעודות בשבת (שבת ק"ח:) משום שלפעמים יש קושי בקיום סעודות שבת, לפיכך קאמר שיהא חלקי מאוכלי ג' סעודות בשבת. וכיו"ב כתב המהרש"א בחידושי אגדות, שמאחר דהני מילי לא חשיבי בעיני עלמא לדקדק בהן, אמר הוא שיהא חלקי עמהן, וכדי לזרז את הבריות אמר כן. ע"כ. ועפ"ז יובן מה שאמר התם רב נחמן תיתי לי דקיימתי שלש סעודות בשבת. ופרש"י תיתי לי. ישולם שכרי. שמאחר ויש קושי בדבר, אמר שישולם לי שכרי.

ומבואר במהרש"א שהכוונה היא שיהיה ניצול מימי הצער, ואח"כ יבואו ימי השביתה ומנוחה לצדיקים, אשר השבת מורה עליהם, וע"כ המשמח את השבת ומענגו כראוי בג' סעודות, ראוי שגם ימי צרה יהיו לו ימי מנוחה ושלוש, ואין צרה שוב אחריה. וע"ע מ"ש בזה מהר"ל בחידושי אגדות, ובספר מצמיח ישועה (מאמר לו עמ' 193-194).

ומנהגו לומר בלשם יחוד שאומרים לפני סעודה שלישית שהיא כנגד יעקב אב של שבעים נפש, ובזכותו ננצל ממלחמת גוג ומגוג. נמצא א"כ שאף מי שמקיים את שתי סעודות שבת, כל שאינו מקיים סעודה שלישית, לא יועיל לו להנצל ממלחמת גוג ומגוג, ולכן צריך להתאמץ לקיים סעודה זו, והחכם עיניו בראשו, לכלכל צעדיו במשפט שלא להרבות באכילה קודם לכן, כדי שיוכל לקיימה כראוי ובפרט בימי החורף הקצרים.

וכאן המקום להביא את מ"ש בספר חמדת ימים (פרק יז) לעורר אודות מ"ש חז"ל (שבת קיח.) כל המקיים שלש סעודות בשבת ניצול משלש פורעניות מחבלו של משיח ומדינה של גיהנם וממלחמת גוג ומגוג, שיש לזהר ביותר בקיום סעודה שלישית, שאם יאכל אכילה גסה בשחרית, לא יוכל לאכול סעודה ג' (ובפרט בימי החורף), והיא המגינה להנצל ממלחמת גוג ומגוג, צא ולמד מה נאמר שם (זכריה יד, ב) ויצא חצי העיר בגולה, והם אותם שלא קיימו סעודה שלישית, והנשים תשכבנה בעבור שמתרשלות מלקיים סעודה ג. וכן אמרו על

החכם החסיד כמה"ר חיים הכהן זצ"ל שהיה מגזים בדברים אלו לנשים וכו'. ע"ש.

והנה דברי הנבואה הנ"ל קראנו ביו"ט הראשון של סוכות, והייתי תוהה ומשתומם איך אפשר שיתקיימו נבואות קשות אלו בזמן שיש לנו צבא עוצמתי, והנה לא עבר רק שבוע וכבר ראינו ניצנים מהפסוקים הנ"ל (והטור באו"ח סי' תצ כתב בשם רב האי גאון שמעתי מפי חכמים כי תחיית המתים עתידה להיות בניסן, ונצחת גוג ומגוג בתשרי, ומשום הכי בניסן מפטירין העצמות היבשות ובתשרי ביום בא גוג), ואנו תפלה למרומים שיצאנו בזה יד"ח, ולא ישמע עוד שוד ושבב בגבולנו, ויהי רצון שיחזרו השבויים לביתם בריאים ושלמים, ויתקיים בהם מאמר הכתוב (ירמיה לא, טז) ויש תקוה לאחריתך נאם ה' "ושבו בנים לגבולם". (וההילולא של רחל אמנו היתה לפני זמן קצר).

ואף אי נימא שאין זה תחילת מלחמת גוג ומגוג, מ"מ נודע מ"ש בסידור הגר"א (בשיח יצחק) לבאר את מ"ש בתפלת י"ח בברכת אבות וז"ל ומביא גואל לבני בניהם. הוא ג"כ בכל זמן, **כי כל הענינים המתגלגלים עלינו הם הכנה לגאולה.** ע"כ. ונראה שבא ליישב אמאי אמרינן ומביא גואל וכו' שהוא לשון הווה, הוה ליה למימר יביא גואל וכו', שהרי הגאולה היא בעתיד, וע"ז השיב שגם כעת זה גאולה, כי כל הענינים המתגלגלים עלינו הם הכנה לגאולה.

וכבר אמרו דורשי רשומות שאין לומר תאריכים לגאולה, אלא לומר תהליכים לקראת הגאולה.

כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו מבטלים ממנו גזר דין של שבעים שנה

וידידי הרה"ג רבי יוסף סעדו שליט"א הוסיף עוד דברי חיזוק וז"ל: והמתבונן בדבר יראה כמה עשה הקב"ה הכל בבחינת "החסד שבדין", שאפשר שהיתה גזירה נוראה ואיומה על עם ישראל, וחיכה הקב"ה עם הגזירה הזו להביאה לאחר יום הכפורים שכולם נקיים מעונות, ולא עוד אלא ביום שמחת תורה שכנודע בזה"ק שהוא היום שמתמתקים בו כל הדינים של הימים הנוראים, ועד אותה שעה עיכב הקב"ה את הגזירה הזו מלצאת, ואפשר שאלמלי היתה הגזירה הנ"ל יוצאת לפועל בזמן אחר שאינו בזמן זה, היה נעשה כאן אסון כפול ומכופל רח"ל, וכבר נודע מה שהביאו התוס' (שבת קיט:) משם פרקי היכלות (ושם כתבו משם הפסיקתא) דרבי ישמעאל, שבכל יום יוצאות גזירות קשות על עם ישראל ובעבור שעונים אמן יהא שמיה רבא "בקול רם" מבטלים הגזירות. כיע"ש.

ואולי כאן המקום לעורר על כך שיש להתחזק בדבר זה, שגדול מה שאמרו רבותינו שם שכל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו מבטלים ממנו גזר דין של שבעים שנה, וכתב מהר"ל מפארג (בחי' לשבת קיט:) שהכונה גזר דין של "שבעים שנה" היינו על חיי האדם, וכמ"ש "ימי שנותינו בהם שבעים שנה", כלומר שיכולה להפך גזר דין מות לחיים טובים. ע"ש. וע"ע בספר מעם לועז (פרשת וירא) שכתב: **אמירת יהא שמיה רבא בכל כחו קורעין לו כל גזר דין שנגזר על חיי האדם**

בעוה"ז. ע"ש. ומי לא ירדוף אחר הבטחה זו של רבותינו הקדושים אשר כל דבריהם ברוח הקדש נאמרו. ובספר "כתר מלוכה" (עמ' קו) הביא את לשונו של רבינו החפץ חיים ז"ל (מתוך כתבי הח"ח), שאמר בזה"ל: וביותר ניתן לתמוה על אנשים שמחפשי סגולות וקמיעות סגופים ותעניות לכפרת עונותיהם וכדומה, ומוציאין עליהם כמה וכמה אלפים וכו', יותר טוב שיחזיקו בקביעות במצות ענית אמן יהא שמיה רבא הבא לידם בקלות ומסוגלת לכל הישועות לפרט ולכלל, ויזרזו אחרים למצוה זו ויתעקשו בה תמיד וכו', והמשכיל יתן על לבו. ע"כ. ופסק מרן בשו"ע (או"ח סי' נה) שצריך לענות "בקול רם". ומדברי התוס' הנ"ל שהובאו גם בב"י, מבואר שעיקר ביטול הגזירות הוא ע"י שעונים איש"ר "בקול רם" כמבואר בדבריהם.

וחזינן מהו "ברגע קטון עזבתיך" (ישעיה נד, ז), שלרגע אחד הקב"ה מסיר השגחתו, מיד פורענות באה לעולם רח"ל, ולא תעזור שום הצלה מידי בשר ודם. וכמ"ש כת"ר לעיל מיניה, אמנם בע"ה בקרוב ממש נזכה להמשך הכתוב "וברחמים גדולים אקבצך". והוא בהפטרה של פרשת נח הסמוכה למאורע, וסימנא מילתא. [א"ה. וע"ע בספר שומר אמונים ח"ב במאמר פתחו שערים מ"ש את גודל מעלת עניית אמן יהא שמיה רבא. ע"ש].

ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו

והנה כעת אנו שומעים על האנשים הגרים בישובים הסמוכים לגבול בעזה ובצפון שבורחים ממקומם, וכבר ניבאו זאת חז"ל בגמ' בסנהדרין (צז.) שהביאו את אחד הסימנים לגאולה שאנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו, ופירש"י אנשי גבול ארץ ישראל. ע"כ. והנה עד הדור האחרון לא היתה לנו מדינה, ולא שייך למימר בזה ענין של אנשי הגבול, אלא ע"כ למימר שחז"ל ראו ברוח קודשם שעמ"י יחזור לארצו ותהיה לנו מדינה עוד לפני ביאת משיח, אלא שיעמדו לפנינו נסיונות רבים, ואחד מהם הוא הנסיון הנ"ל. ומעתה לא נותר לנו אלא להתפלל להקב"ה שיחיש את גאולתנו ופדות נפשנו בשובה ובנחת.

חמישים שנה למלחמת יום הכיפורים

הנני להביא את הדברים שעוררוני מן השמים לאומרם בפני הרבים בשנה זו (תשפ"ד) בשעת הנעילה, וכתבתים מיד במוצאי יוהכ"פ, והדברים מדברים בעד עצמם:

מורי ורבותי בזמן האחרון עוררו בכתבי העיתונים על כך שאנו נמצאים כעת בזמן של חמישים שנה למלחמת יום הכיפורים (שחלה בשנת תשל"ד), ויש חשש שחלילה הדבר יחזור על עצמו, מחמת ההתחממות בגבולות, ומחשש זה נשארו חלק מהחיילים בחזית ה' ירחם! ואכן רוב הצבור זוכר את החרדה שעברנו באותו זמן, וחלק מאיתנו נסעו ביום הכיפורים לחזית,

וחלק (שהיו פחות מגיל שמונה עשרה) ראו את ההמולה שהיתה מחוץ לכותלי בית הכנסת, ואנו זוכרים היטב את תפלת הנעילה שהיתה באותה שעה (למי שנשאר בבית הכנסת).

אולם צריכים אנו לזכור מה שעוררו הגדולים באותו דור, שמלחמת יוהכ"פ באה מחמת שתלו את מלחמת ששת הימים (שקדמה לה בכמה שנים בשנת תשכ"ז) בכחי ועוצם ידי, וכאן זה היה ממש להיפך שכל המורל והגאווה הלאומית ירדו לטמיון. אולם צריכים לדעת שב"ה היום אכשור דרי ויש ריבוי של תורה בעמ"י מה שלא היה בדורות רבים, ואף ריבוי של גמילות חסדים, ויש בכח התורה והגמ"ח להגן מפני הפורענות, וכמ"ש חז"ל (סנהדרין צח:) שאלו תלמידיו את רבי אלעזר מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, [אמר להם] יעסוק בתורה ובגמ"ח. וכאן באנו לחזק ולעודד את הציבור היקר שעל אף הקושי שיש בפרנסתם של ת"ח, מ"מ אנא תמשיכו במסירות נפש לעמול בתורה, כי זו השליחות שלכם ושלנו להגן על העם היושב בציון.

תמשיכו לשלוח את בניכם לישיבות, תמשיכו לפעול במעשים שיש בהם גמ"ח, וכל מאי דעבדיתו לגרמיכו הוא דעבדיתו.

ומאחר והמצב מראה על ההתחממות בגזרות ה' ירחם! לפיכך כעת בעת נעילת שערי שמים, מוטלת עלינו החובה לכון בתפלת הנעילה גם על פרט זה, וכגון בקטעים "חון אותם ורחם, וכל לוחץ ולוחם עשה בהם פלילה בשעת

הנעילה". "ואתה ברחמיך הרבים רחם עלינו, כי לא תחפוץ בהשחתת עולם" וכיו"ב. עד כאן תוכן דברינו.

אלו הדברים שעוררנו מן השמים להתפלל עליהם בשעת הנעילה לקראת הבאות, שהקב"ה יחוס וירחם עלינו, שלא נשמע שוד ושבר בגבולנו וכו'.

והשתא אם קרה מה שקרה לאחר שעוררנו להתפלל על כך בשעת נעילה והורדנו דמעות על כך ביחד עם הצבור, מה היה קורה חלילה אם היתה חסרה תפלה זו ודמעות הללו!

הנה ימים באים והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם וגו', כי אם לשמוע את דבר ה'.

הנה כעת אנו שומעים ורואים את ההתעוררות בעמ"י בהתחזקות בתורה ויר"ש ובמעשה חסד, ואף יותר ממה שהיה לאחר מלחמת יום הכיפורים, ואנו רואים את התגשמות דברי הנביא (עמוס ח, יא) הנה ימים באים נאום ה' א' והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמוע את דבר ה'. וכל זה מראה בעליל שאנו קרובים מאוד לשמיעת קול השופר ע"י משיח בן דוד.

וידידי הרה"ג רבי יוסף סעדו שליט"א הוסיף על הנ"ל בזה"ל: ברוך ה' שמחתי לשמוע על החיזוק הגדול שיש במצות ציצית, שחילקו כבר מאות אלפי ציציות לכל החיילים והם שמחים ומבקשים ציציות, עד שהקול נשמע שאף חייל "דרוזי"

ביקש גם ציצית. וכמה מעשי חסד גדולים עושים אחד עם השני במסירות נפש אדירה.

וכעת אני נמצא בקרית עקרון הסמוכה לרחובות מזה כחודש ימים, וב"ה אני רואה בעיני את הצמא הגדולה שיש לשמוע דבר ה', שיעורי תורה, בפרט אחר האסון הנורא. הנה ימים באים נאום ה' וגו' לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'. מי כעמד ישראל, כל זה רק גילוי מלתא שכל הריחוק אינו אלא מחמת היצר הרע ובתוך תוכם קרובים הם להקב"ה היטב. יהי רצון שנזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש. ע"כ.

חי אני נאום ה' אלהים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם

והנה כתוב בנביא יחזקאל (כ, לג) חי אני נאום ה' אלהים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם. ופירש הגר"א וסרמן הי"ד בקובץ מאמרים (עמוד קיא) שאם תחפצו להיות ככל הגוים, היו לא תהיה, ובתחילה אמלוך עליכם ביד חזקה, ואם העם יעמוד במריו, תבא הזרוע הנטויה, ואם יוסיף העם ללכת בקרי תבא החמה השפוכה. אין לדעת לאיזה מן שלשת התהליכים הגענו היום, העתיד הקרוב יוכיח לנו את זאת. ע"ש. והנה כעת אנו רואים כוונת שלשת התהליכים בזה, הראשון זה ביד חזקה, והכוונה היא למ"ש חז"ל בהגדה של פסח, **ביד חזקה זו הדבר**, ולא מזמן העולם

עבר את נגף הקורונה שגרם להמתת אלפים ורבבות, ושיבש את העולם, ודבר שני זה בזרוע נטויה, והכוונה היא למ"ש חז"ל בהגדה של פסח, **בזרוע נטויה זה החרב**, וזה מה שעמ"י עבר ביום שמחת תורה, ודבר שלישי זה **ובחמה שפוכה, והכוונה היא לדבר הנשפך על פני תבל**, וזה **דבר המאפיין את פצצת אטום המכלה חלקים גדולים מהעולם**.

ולא בכדי אמר הגר"מ שטרנבוך שליט"א **שמה שאמרו חז"ל (סנהדרין צח:) על עיקבתא דמשיחא ייתי ולא אחמיניה, זה נאמר על שנת תשפ"ד**. וכבר סיפרו לנו הזקנים שעברו את המלחמות הראשונות בארץ הקודש, שהטבח הנורא שהיה ביום שמחת תורה לא היה כמוהו מיום הקמת המדינה. ואחרים הוסיפו שמיום השואה שנהרגו בה ששת מליון יהודים, לא היתה שואה כמו שנעשתה עכשיו.

בשנת תשפ"ד הקב"ה יראה לעולם שהוא הבעל הבית על הבריא

נאמר בנביא יחזקאל (כ, לה-לו) ונשפטתי אתכם פנים אל פנים. כאשר נשפטתי את אבותיכם במדבר ארץ מצרים, כן אשפט אתכם נאם ה' אלהים. ופירש המלבי"ם שבאחרית הימים תכירו את העונשים שהם עונשי ההשגחה כאילו ידבר משפטיו עמכם פנים אל פנים. ע"ש. וללא ספק שהנביא מדבר על התקופה הנוכחית שהקב"ה מראה לעולם את עונשי ההשגחה פרטית.

וכן שמעתי מת"ח אחד שאמר שבשנת תש"ס אמר לו צדיק גדול בעל ראייה ואשר דרכו להיות מיצר ולבכות על הגאולה, שבשנת תשפ"ד הקב"ה יראה לעולם, שהוא הבעל הבית על הבריאה. ע"כ. ודבר ה' אמת בפיו.

והנה ראש המ' יעץ שלא ללכת בראש השנה האחרון לאומן משום המלחמה שיש שם בין אוקרינה לרוסיה, והוסיף שלא תמיד א' עוזר וכפי שקרה בשואה, וכאן בא"י זה מקום הכי בטוח, כי יש לנו צבא שמגן עלינו (עפ"ל), אולם לא עברו רק כמה שבועות ספורים והקב"ה הראה לאותו האיש ולכל העולם מי הוא הבעל הבית על העולם!

אף מלחמת "חרבות ברזל" היא הכנה למלחמה אטומית

דבר עיקרי צריך לזכור בתקופה זו, שלפני ר"ה האחרון עוררו כמה צדיקים שנשיא איראן יתן הוראות לאנשי החמאס והחיזבאללה לפתוח במלחמה, וזאת כדי שהעולם יהיה עסוק במלחמה זו, ויסיחו את דעתם במה שהוא עסוק בהכנת האטום, ודבר ה' אמת בפייהם, וכפי שראינו במו עינינו. ולפ"ז מובן מדוע הרבה מראשי הממשלות של המעצמות הגיעו כעת לארצנו הקדושה ומדברים סביב האיומים של נשיא איראן, כי הם מרגישים שכל מה שנעשה כאן, יתכן מאוד שבקרוב זה יגיע לפתחם. ומעתה לא נשאר לנו אלא להתפלל ולזעוק למרומים שיחיש את

גאולתנו ופדות נפשנו (שנת תשפ"ד, ר"ת ת'הא ש'נת פ'דות נ'פשנו). ותפלת רבי ישראל נג'רא זצ"ל (שהיה הרב של העיר עזה ואף נקבר שם, וכפי שהובא בספר קהילה יהודית בעזה) שתיקן בשיר יה רבון עלם "פרוק ית ענדך מפום אריותא, ואפיק ית עמדך מגו גלותא" תעמוד לנו. (ודברי נבואה נזרקה בו). וע"ע בספרי תורת יהודה (דברים לג, יח) מ"ש אודות העיר עזה.

רז"ל הודיעו לנו כל זאת, כדי כשיגיעו ימים האיומים הללו, לא נרעש ולא נפחד ח"ו.

ובספר שומר אמונים (במאמר הגאולה פרק ז) כתב בזה"ל, רז"ל הודיעו לנו כל זאת [את כל המלחמות שיהיו בסוף הגלות, ובפרט מ"ש בפסיקתא הנז' כאן בקונ' שעומד מלך פרס ומחריב את העולם וכו'], **כדי כשיגיעו ימים האיומים הללו, לא נרעש ולא נפחד ח"ו, כי כבר נבאו על זה כל הצדיקים וקדושים הקודמים, וראו הצרות הגדולות והנוראות שיעברו על ישראל הקדושים קודם התגלות האור הגדול והנורא, כי לעת ערב יהיה אור.** וכ"כ ר"א פאפו זצ"ל בספר אורות אלים, הובא בחלק ב.

סוף דבר – הזדמנות אחרונה

ז"ל מהר"ם קורדובירו זצ"ל בספר אלימה (עין כל תמר ה פרק כד), בסוף גלותנו זה, קרוב לזמן גאולתנו, יתחזקו הצרות לישראל תכלית החיזוק, ויצר להם ויאמרו, להרים כסונו ולגבעות נפלו עלינו, מפני הצרות הגדולות אשר יסובבום מכל

עבר ומכל פינה. ויתרבה הצער עד אשר לא יפנו אבות אל בנים וכל מי שמצא עצמו לו לשלל, גבור נוצח יקרא וכו'. **"וכל מי שיקשה ערפו ולא ישוב-יאבד, ומי שיתן צוארו בעול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול - יצטרף ויזכה"**. ובימים ההם ובעת ההוא יכתתו גוי אל גוי חרב איש ברעהו, וישראל יהיו ביניהם בצער גדול, וכל אחד ואחד ירצה לבזוז את הרחלה הזאת ולאכול בשרה, והקדוש ברוך הוא ירחם על עם ה' בזכות שלשה אבות הקדושים, ויצטרפו ויתלבנו מתוך הצרות. ומתוך הדין הזה יפיל הקדוש ברוך הוא זרע עמלק ויכלהו מן העולם וימחהו מתחת השמים. ע"כ. הובא בספר שומר אמונים (במאמר הגאולה פרק ח). וכן הוא בספר חסד לאברהם (מעין א נהר טז). (וכיו"ב כתב הרמח"ל בספר דעת תבונות פרק מ). ואם הרבנים הנ"ל כתבו **"וכל מי שיקשה ערפו ולא ישוב-יאבד, ומי שיתן צוארו בעול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול - יצטרף ויזכה"**. על הצרות של חבלי משיח, ק"ו שהדברים אמורים לגבי צער הלידה, שהוא הצער הגדול ביותר, ולפיכך **"מי שיתן צוארו בעול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות, ויתן שכמו לסבול-יצטרף ויזכה"**.

ומ"ש מהר"ם קורדוברו שבסוף גלותנו זה, קרוב לזמן גאולתנו, יתחזקו הצרות לישראל תכלית החיזוק, ויצר להם ויאמרו, להרים כסונו ולגבעות נפלו עלינו, מפני הצרות הגדולות אשר יסובבום מכל עבר ומכל פינה. [בספר חסד

לאברהם הוסיף שישנאו בחייהם]. הוא דבר הנראה לעינינו והנשמע לאזנינו, מפי רבים וטובים שמואסים בחייהם מרוב הדוחק והצרות שעוברים עלינו, דבר שלא היה קיים אצל אבותינו ואבות אבותינו, שהיו מלאים בשמחת חיים, וכל זה הוא סימן מובהק שאנו נמצאים בסוף גלותינו.

ומעתה מאחר וכל הסימנים מראים לנו שאנו נמצאים לקראת הלידה שכפי הנראה היא מלחמת גוג ומגוג, שפירושה מלחמה אטומית, העצה להנצל מתוך התופת של האש (מלבד כל מ"ש לעיל) היא, לקבל על עצמנו את עול התשובה, שלא תהיה תשובתנו עראי, אלא תשובה עם כל הגדרים שלה, שהם וידוי חרטה וקבלה לעתיד, וגם לדקדק בכל המצוות כראוי, ובפרט בגדרי הצניעות. וגם לקבל את הצרות בסבר פנים יפות, ואז נזכה להשאר חיים וקיימים, ולראות את פני משיח צדקנו, במהרה בימינו אמן.

ומאחר ולפי דברי מהר"ם קורדוברו הנז' אחינו הטועים נמצאים בסכנה ממשית, חובתינו לצאת לרחובה של עיר ולזעוק זעקה גדולה ומרה, ולומר לכל היהודים הנמצאים בקרבנו ובכל אתר ואתר שיש לפנינו את "ההזדמנות האחרונה" לשוב אל ה', לפני שחלילה ישפוך ה' חמתו וזעמו על העולם, ה' ירחם ויציל. (כעת שאנו נמצאים במלחמת "חרבות ברזל" וזוכים אנו לראות את ההתעוררות לתשובה בעמ"י וכנ"ל, ראויה תשובה זו להיות מגן וצינה על העם היושב בציון).

אמרו לו עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו

ידוע המעשה המובא בגמ' בסוף מסכת מכות בר"ג ור"א בן עזריה ור"י ור"ע שראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים והיו בוכין, ור"ע מצחק, אמרו לו, מפני מה אתה מצחק, אמר להן, עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה, הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה, **עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה, בידוע שנבואותו של זכריה מתקיימת**, שנאמר (זכריה ח, ד) עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, בלשון הזה **אמרו לו עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו**. ע"ש. ולענינינו כך הדברים קשורים, שכעת שכלל ישראל בוכים בגלל המצב הנורא (ובכללם אנכי הצעיר), אנו גם צוחקים, שמאחר ומתחילים להתקיים בנו דברי חז"ל בריש הפסיקא רבתי הנ"ל, כך גם יתקיימו דברי חז"ל שאמרו שם "ואומר להם בני אל תתיראו הגיע ימי גאולתכם". וע"ע מ"ש בזה בספר מחנה ישראל (פרק כה), ובספרו עה"ת (פרשת נצבים עה"פ הנסתרות וגו'). ובקובץ מאמרים (עמוד קלח). ודו"ק.

ובעצם נבואת זכריה הנ"ל: עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, אנו רואים בעזר ה' את התגשמות נבואה זו, ויתרה מזו זכינו שהתקיימה בנו נבואת ירמיה (לג, י-יא) עוד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה, והכוונה היא שלא מלבד שישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים העתיקה, אלא אף ברחובות ירושלים החדשה מחוץ לחומות העיר העתיקה ישבו שם, ואף ישמע שם

קול חתן וקול כלה, כי המעיין בספרי ההיסטוריה יראה את הפחד הגדול שהיה לגור מחוץ לחומת ירושלים, אולם הנביא מבשר לנו שבעת קיבוץ גליות יקבלו אומץ לגור מחוץ לחומות.

ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש

והנה כעת בשעת חתימה שמעתי בשם ראש ישיבת ליקווד הנמצאת במדינת ניו יורק שאמר שיש עכשיו (במלחמת חרבות ברזל) בארץ הקודש חרדות גדולות, אולם סכנה קיומית אין שם, אולם כאן באמריקא אין חרדות, אבל יש סכנה קיומית. ע"כ. ואנכי הצעיר ברגליו אעבורה לחזק את דברי קודשו בזה (בהגנה שיש לעם היושב בציון), וזה החלי בעזרת השם וישועתו.

כתב הרמב"ן (בריש פרשת וישלח על הפסוק והיה המחנה הנשאר לפליטה לב, ט) וז"ל, כי יעקב יודע שאין זרעו כלו נופל ביד עשו, אם כן ינצל המחנה האחד על כל פנים, וגם זה ירמוז שלא יגזרו עלינו בני עשו למחות את שמנו, אבל יעשו רעות עם קצתנו בקצת הארצות שלהם, מלך אחד מהם יגזור בארצו על ממוננו או על גופנו, ומלך אחר מרחם במקומו ומציל הפלטים. וכך אמרו בבראשית רבה אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו, אלו אחינו שבדרום, והיה המחנה הנשאר לפלטה, אלו אחינו שבגולה. ראו כי גם לדורות תרמוז זאת הפרשה. ע"כ.

והנה בשנת תרצ"ג, כשצורר כל היהודים באשכנז ימ"ש עלה לגדולה ולקח רסן הממשלה בידו, נשאל הח"ח ע"י אחד מראשי הישיבה שלו בראדיון, מה יהיה גורלם של אחינו

במדינת אשכנז ופולין, אחרי אשר הרשע הצורר הכריז בפומבי על מטרתו להכחיד שם ישראל חלילה. והח"ח ענהו כי זה לא יעלה בידו. מעולם לא הצליח מישוהו לכלות ולמגר את כל עמנו, בכל ארצות פזורינו. כתוב מפורש הוא אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו, והיה המחנה הנשאר לפלטה. הבין השואל, כי הסכנה קרובה, והוסיף לשאול לתומו, אם ח"ו יעלה בידי הצורר להשמיד את יהדות אירופה, רוב מנין ובנין של עם ישראל, מי הוא זה איפוא המחנה שישאר לפלטה? וע"ז ענהו הח"ח זצ"ל: גם זה כתוב מפורש בדברי הנביאים **"ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש"** (עובדיה א, יח). והרב השואל יצא מאת הח"ח כשידיו רועדות על חורבן יהדות אירופה, ולבו היה נכון ובטוח, כי ארצנו הק' תנצל, וחרב לא תעבור בה. וכן היה, שתחלת מפלתו של הרשע הזה היתה, כשהתקרב לחופי ארצנו הק', ותגזר אומר ויקום, ודברי הח"ח שנאמרו עשר שנים קודם שנחרבה יהדות אירופה, נתקיימו על ארצנו הק', אשר עיני ה' היו בה להצילה משני האריות. כן יגן ה' על ארצנו הקדושה גם עתה, כשרבים צררונו ויחיש עת פדיון. (ספר ח"ח עה"ת בתחילת הפרשה).

הנה אף שבשאר מפרשי הנ"ך מבואר שכוונת הפסוק היא, שאף העולים להר ציון תהיה להם פליטה, מ"מ רוה"ק נזרקה בפיו של מרן הח"ח שזכה לכוין בזה לאמת. וכן ראיתי לרבנו יהונתן אייבשיץ זצ"ל בספר תפארת יהונתן שכתב וז"ל זהו הענין חבלו של משיח שיהיה סמוך לגאולה, עד שרבים

מחכמי ישראל אמרו ייתי ולא אחמיניה, והטעם כי השכינה עמנו בגלות, אם על הבנים רטושה לשמרנו, ולעת הגאולה לא ישיב השכינה בפעם אחת, רק השכינה ישוב מקודם לארץ ישראל, ואחר כך נשוב אנחנו לשם, כי צריך הרבה דברים קודם לקיבוץ גליות, ואי אפשר אם לא השכינה במקומו, ואם כן כשאנו בגולה, וה' אין בקרבנו, יהיה עלינו צרות מצוקות, כי אין כאן מגין, וזהו הוא מאמר הקרא "ושב ה' אלהיך את שבותך" כי מתחילה ישוב ה' לארץ ישראל, ואח"כ "וקבצך" ולא יהיה בפעם אחת. ע"כ. הובא בספר עלינו לשבח (פרשת ויחי עמוד תקמח). וע"פ דברי קודשו של רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל כתב שם הגר"י זילברשטיין שליט"א **אודות אותם אנשים שגרים באמריקא ופוחדים לעלות לארץ מחששות בטחוניות, שאדרבא כאן הוא המקום הכי בטוח שיש בעולם.** וע"ע מ"ש בזה בספר עלינו לשבח פרשת לך לך (עמוד קפח).

יש להוסיף על דברי הרבנים הנ"ל, ממה שכתב המלבי"ם יחזקאל (פרק לב, ופרק לח) שהנוצרים והמוסלמים יבואו להלחם על ישראל, והקב"ה יסובב שיעשה ביניהם מהומה, וילחמו איש באחיו, מפני שאמונתם מפורדת, ושם ישפוט ה' אותם בחרב ובדם. ע"ש. וכ"כ עוד בזכריה (יד, ג). ע"ש. (ובמדרש תנחומא (סוף פרשת קרח) אמרו גוג ומגוג, בגימטריא שבעים, שהם שבעים אומות. וכ"כ מהר"י צמח זצ"ל בספר נגיד ומצוה עמוד קנח. וידידי הרה"ג רבי יקותיאל אוהב ציון שליט"א העיר שגוג ומגוג בגימ' זה באטום. ולפי"ז נראה שאף

אמריקא היא בכלל השבעים אומות, משום שכל הארת פנים אלינו אינה אלא לפי שעה מחמת אינטרס, וכשזה יגמר, אז חוזרת שנאת הגויים אלינו. כי הלכה היא עשו שונא ליעקב. וכבר העיר מזה מרן ראש הישיבה הרב מנחם מן שך זצ"ל במכתב שפרסם בחודש אייר תש"מ (נדפס בספר מכתבים ומאמרים). ע"ש. וכך אמר גם הרה"ק מאפטא זי"ע פעם אחת: באחרית הימים ירצו אומות העולם להלחם זה בזה, אך יחשבו ויתבוננו שתצא מזה טובה לישראל, ויתאספו כולם להשוות החילוקים ביניהם כדי שלא יצטרכו להלחם, אך לא יעזור להם, בציצית ראשם יסחבום ויכניסום לכך, עד שתבוא סופם. עכ"ל. וסיים: מותר לומר הדבר בשמי כשמוע מפי נביא (הובא בספר ילקוט אוהב ישראל עמוד קטו). ולפ"ז נראה שעם ישראל היושבים בארץ הקודש ינצלו ממלחמה זו, כי רק ארצות הנצרות והאיסלם יפגעו ממלחמת גוג ומגוג וכנ"ל, ולפ"ז היהודים הנמצאים באדמת נכר בין הנוצרים, יכולים חלילה להפגע, משום שקשה לצאת חי מתוך התבערה של מלחמה אטומית. וחכמי זמנינו מעוררים את היושבים בחו"ל לבוא לא"י, ודבר ה' אמת בניהם. ויפה שעה אחת קודם.

עוד מסופר: בעת שעמדו רומל ימ"ש וגייסותיו לא הרחק מאלכסנדריה שבמצרים, התמלא היישוב בארץ ישראל פחד וחרדה עמוקה. רומל התכוון לכבוש את ארץ ישראל במהירות הבזק. "נגיע לשם לארוחת צהריים אחת" – אמר. יהודי ארץ ישראל ערכו ימי תפילה למול הסכנה המתקרבת. האדמו"ר רבי ישראל מהוסיאטין זצוק"ל יצא בצוותא עם הרה"צ רבי

שלמה מזוויהל זצוק"ל בליווי קבוצת חסידים ומקורבים לשטוח תפילתם על קבר ה"אור החיים" הקדוש בהר הזיתים. המעמד היה רווי תחינות ובכיות אדירות. לפני שנפנו ללכת, אמר האדמו"ר מהוסיטאין: "לפה הרשע לא יגיע!" והדבר היה לפלא בעיני הסובבים. לאחר זמן, כאשר התממשו הדברים, ורומל נחל מפלה באל עלמיין, הסביר האדמו"ר מהוסיאטין זצוק"ל להגאון רבי שלמה שרייבר זצ"ל, כי בעת שהתפללו על ציון ה"אור החיים" הקדוש ידע על ההצלה הצפויה של ארץ ישראל, מכיוון שראה מול עיניו העצומות את השם המפורש כתוב כסדרו ומאיר באור יקרות. (ספר נר ישראל חלק ג. וכן מסופר על כמה צדיקים בארץ הקודש שהתפללו לעצור את ביאתם של הנאצים לארץ הקודש, וב"ה שהתקבלה תפלתם, וכל זה בסיוע השמירה המיוחדת שיש מלמעלה על ארץ הקודש).

וע"פ האמור יובן מ"ש הראב"ד הראשון בספר אמרי בינה (ט.), בשתא שבע מאה ושתין ותמני באלף שתיתא, יובלא רבתא, ויתבון עמא קדישא באחסנתיהון. [תרגום: בשנת שבע מאות ושישים ושמונה (תשס"ח) באלף השישי יובל גדול, וישבו העם הקודש בנחלתם]. ע"כ. והוא ממש דברי נבואה על מה שקורה כעת, שאנשים רבים מחו"ל באים לגור בא"י, ונראה שהסיבה להתעוררות זו, משום שכאן המקום הכי בטוח בעולם לינצל מפני התבערה, לפיכך הקב"ה שחס על בניו נותן בלבם רוח טהרה לעזוב את ארץ העמים, ולבוא לשכון כבוד בארצנו, כי בהר ציון תהיה פליטה!

אולם הגרים עדיין בחו"ל ואין להם אפשרות לעלות לארצנו הקדושה, יתחזקו בשאר הדברים שנזכרו בקונ' זה, כדי שיהיה להם מגן וצינה, להנצל מפני התבערה.

ונסיים בדברי ספר אור למאיר בפרשת בא (ע"פ ולכל בניי היה אור במושבבותם) שכתב דאיתא בהאריז"ל **שבשנת תשפ"ד יהיה אור הלבנה כאור החמה**. ע"ש. (ומר ניהו נכדו של בעל בני יששכר). ואנו תפלה למרומים שנזכה בקרוב לגאולת עולמים. אמן.

גם בספר צמח צדיק (נדפס בשנת תרמ"ה) בפרשת וישב על הפסוק ועל ידו השני כתב (ד"ה וצריך לעשות) שצריך לעשות המתקה בכל ד' עולמות, והוסיף (בד"ה ועיי') שע"י זה ממתיק האלף תמ"ו הנ"ל בכל הד' עולמות, ורמז לזה כי ד' ידות שהם ד' פעמים אלף תמ"ו כנ"ל, עולה **"חמשה אלפים תשפ"ד"**, ועם יראה שגימ' רי"ו, עולה ששת אלפים, בסוד מה שאמרו חז"ל (זוה"ק א, ה.) ששת אלפים שני הוי עלמא, כי זה היה כוונת הבריאה. ע"ש.

ומאחר ולפי דעת הגדולים הנ"ל שנה זו (שנת תשפ"ד) היא השנה המסוגלת לגאולה, נתפלל שלא יהיה דבר המעכב, ונזכה שיחיש הקב"ה את גאולתנו בשובה ובנחת, ונשמע את קול השופר ע"י משיח בן דוד, ונזכה לראות בבנין בית קודשנו ותפארתנו ובתחית המתים. אמן.

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם

רפואה שלמה

לאורית בת לידיה אם הבנים שמחה

יהי רצון שזכות המצוה תעמוד לה שתזכה לאורך ימים
ושנות חיים ולראות בחופת כל יוצאי חלציה והכל מתוך
בריאות איתנה לרמ"ח אבריה ושס"ה גידיה ושמחה
ושלוח עושר ואושר ושובע שמחות וכל מילי דמיטב. אמן.

ברכה לראש משביר

ברכה והצלחה לרבי נתנאל חיים ארפי שליט"א בן
שמחה וכל יוצאי חלציו והכל מתוך בריאות איתנה
ונהורא מעליא עושר ואושר ושובע שמחות. אמן.

ברכה והצלחה

לרבי יגאל ניסים כהן סולאל שליט"א בן זיואל יעל
ורעיתו וכל יוצאי חלציהם והכל מתוך בריאות איתנה
ונהורא מעליא עושר ואושר ושובע שמחות. אמן.

ברכה והצלחה

לרבי שלמה מזרחי שליט"א בן רגינה וכל יוצאי חלציו
בבריאות איתנה ונהורא מעליא עושר ואושר ושובע
שמחות

ולע"נ אשתו מרת מזל בת רחל וגיסו ר' דוד בן רחל ז"ל

ברכה והצלחה

לרבי אברהם כריאף שליט"א ורעייתו יהי רצון שיזכו הם
וכל יוצאי חלציהם לאורך ימים ושנות חיים והכל מתוך
בריאות איתנה ונהורא מעליא עושר ואושר ושובע
שמחות אמן

נר זכרון

לע"נ משה בן אסנת ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

תרומת שאר בשרו רבי רועי מזרחי שליט"א. יהי רצון
שזכות המצוה תגן בעדו ובעד אשתו ובעד כל יוצאי
חלציהם ברוחניות ובגשמיות עושר ואושר ושובע
שמחות. אמן.

נר ה' נשמת אדם

לע"נ רבי חביב בן ביבי קוצ'יק ז"ל ומרת מחבובה בת
שרהי ע"ה ורבי שוקרלה בן אמתלאי ז"ל. ומרת ביבי
קוצ'יק בת מלוס ע"ה.
תרומת הבן הנכד רבי אברהם נר"ו. יהי רצון שיעמדו
בתפלה על כל יוצאי חלציהם ברוחניות ובגשמיות עושר
ואושר ושובע שמחות. אמן.